Dziś w numerze: szkoła średnia przed 1 września ● Gospodarka: wzajemne rozliczenia, kredyty zagraniczne, monopol w produkcji ● Przestępczość nadal nam grozi

KURIER Wileński

WTOREK, 31 SIERPNIA
Nr 167 (12191)

Dziś – uroczyste pożegnanie ostatnich 2500 żołnierzy rosyjskich

A. Brazauskas: wojsko Rosji zostanie wycofane w terminie

30 sierpnia prezydent Republiki Litewskiej Algirdas Brazauskas przez radio litewskie zwrócił się do mieszkańców z oświadczeniem:

„Dzisiaj, w tej chwili wszyscy przeżywamy szczególny dla Litwy moment. Mogę oznajmić wam dobrą wiadomość: w rozmowie, która odbyła się dzisiejszego ranka z prezydentem Rosji Borysem Jelcynem, zapadła decyzja, że armia Rosji zostanie wycofana z Litwy do 31 sierpnia.

Teraz można wyraźnie powiedzieć: sprawdziła się linia twardej, a jednocześnie spokojnej polityki, której dyplomacja litewska i ja jako prezydent przestrzegaliśmy w ostatnim tygodniu. Odczuwałem i odczuwam pragnienie mieszkańców Litwy, by uczynić wszystko, aby wojska rosyjskie jak najszybciej opuściły naszą ziemię — nie rezygnując z naszego zasadniczego stanowiska. Ten cel udało się osiągnąć, chociaż jeszcze przed tygodniem nasze stosunki z Rosją znacznie się pogorszyły. Skrupulatna praca przygotowawcza, utrzymywany kontakt z prezydentem Borysem Jelcynem i ostatecznie rozmowa, która przed chwilą się odbyła, dokonały pozytywnego przełomu, na który my wszyscy — jestem przekonany — tak czekaliśmy.

Była to szczera rozmowa, podczas której wraz z prezydentem Borysem Jelcynem znaleźliśmy kompromis możliwy dla obu stron i umówiliśmy się na spotkanie na najwyższym szczeblu w połowie września.

Z prezydentem Rosji uzgodniliśmy także dwustronną deklarację, w której podkreśla się, że wycofanie wojsk Rosji z Litwy otwiera nową, powiedziałbym, czystą kartę w stosunkach obu państw. Wyłania się możliwość podpisania tak potrzebnej obu państwom umowy o przychylniejszym reżimie w stosunkach handlowych. Po podpisaniu odpowiednich umów o wiele aktywniej będziemy mogli pracować z obwodem kaliningradzkim. Nie pominięto też kwestii kompensaty szkód. Wiąże się ją z dalszymi negocjacjami.

Dzisiaj chciałbym przede wszystkim podziękować wam, drodzy mieszkańcy Litwy. Wasza niezachwiana wola być wolnymi, niezależnymi od obcej mocy przez cały czas inspirowała stanowisko naszej dyplomacji i wpłynęła na osiągnięte umowy. Wasza powaga, godność podczas pogorszenia się stosunków z sąsiadem na Wschodzie pozwoliły uniknąć niebezpiecznej skrajności i osiągnąć ten wynik.

Wszyscy mieszkańcy Litwy są wdzięczni państwom demokratycznym oraz organizacjom międzynarodowym, które poparły nasze dążenie. W obliczu zaostrzenia się sytuacji poparły stanowisko kierownictwa Litwy niezrywania dialogu z Rosją i dążenia do kompromisu dzięki spokojnej dyplomacji. Szczególnie chciałbym wyróżnić wyraźne i przychylne nam stanowisko Wspólnoty Europejskiej, Rady Europy, a także Stanów Zjednoczonych Ameryki. Serdecznie dziękuję za tak ważne dla nas wsparcie.

Ostatecznie dziś możemy zdobyć się na dobre słowa dla rodzącej się demokratycznej Rosji, jej kierownictwa. Zmiany, zachodzące w Rosji, mają i będą miały wpływ nie tylko na sąsiadów tego wielkiego państwa, ale i na cały świat. Jesteśmy żywotnie zainteresowani tym, by te pozytywne zmiany, które dziś szczególnie odczuwamy, stały się nieodwracalne.

Spotkanie prezydentów państw bałtyckich, które odbyło się w piątek w Jurmale, jeszcze raz zademonstrowało zgodne stanowisko trzech państw w kwestii wycofania wojsk Rosji. Mocno wierzę, że nowa sytuacja w stosunkach Litwy i Rosji po wycofaniu wojska pozytywnie wpłynie na negocjacje Łotwy i Estonii z Rosją.

Drodzy rodacy!

Już jutro godnie i życzliwie pożegnamy rosyjskich wojskowych wracających do domu. Będzie to historyczny dzień dla Litwy — na miarę daty 11 marca, gdy po 54-letniej przerwie będziemy mogli się cieszyć z całkowitej suwerenności naszego państwa. Z tej okazji zwracam się do Was, drodzy: zaczynając życie w całkowitej wolności postarajmy się być lepsi, wyrozumiali wobec siebie, wszyscy wspólnie postarajmy się wyzbyć podejrzliwości, złości, zaćmiewających nasze życie. Potrzebujemy tego nie tylko w przededniu wizyty Ojca Świętego Jana Pawła II.

Tego potrzebujemy zawsze i wszyscy".

(ELTA)

Deklaracja litewsko-rosyjska

Republika Litewska i Federacja Rosyjska opowiadają się za dalszym rozszerzaniem stosunków dwustronnych, opartych na zasadach suwerenności, równości, niewtrącania się w sprawy wzajemne, poszanowania obopólnych interesów. Obie strony będą czyniły wszystko w celu ożywienia wzajemnych stosunków, umacniały wzajemnie korzystną współpracę we wszystkich dziedzinach, rozszerzały kontakty polityczne.

Litwa i Rosja żałują, że nie udało się we właściwym czasie podpisać porozumienia w sprawie wycofania wojsk rosyjskich z terytorium Republiki Litewskiej. Niemniej zaistniała sytuacja nie powinna pogorszyć ogólnego klimatu stosunków litewsko-rosyjskich i zaszkodzić im.

Porozumiano się, by w najbliższym czasie wznowić i zakończyć wycofanie wojsk. Uroczyste pożegnanie wojsk rosyjskich i godne zakończenie ich pobytu na terytorium Republiki Litewskiej otworzy nową kartę w stosunkach litewsko-rosyjskich.

Nowym bodźcem do rozszerzania wzajemnie korzystnej litewsko-rosyjskiej współpracy handlowo-gospodarczej powinno być przygotowanie i podpisanie porozumienia w sprawie warunków handlu.

Trzeba się starać o utrzymanie i umacnianie ukształtowanych rozległych więzi Republiki Litewskiej z obwodem kaliningradzkim Federacji Rosyjskiej. Temu celowi posłużą negocjacje, aby jak najszybciej zostały zawarte międzyrządowe litewsko-rosyjskie porozumienia w sprawie zapewnienia normalnej żywotnej działalności obwodu oraz uregulowania kwestii tranzytu pasażerów i towarów przez terytoria Litwy i Rosji.

W najbliższym czasie zakończy się przygotowania również porozumienia w sprawie ochrony socjalnej wojskowych emerytów Rosji. Problem kompensat będzie przedmiotem dalszych negocjacji.

Cały kompleks stosunków litewsko-rosyjskich zostanie szerzej i szczegółowo przedyskutowany podczas spotkania prezydenta Republiki Litewskiej Algirdasa Brazauskasa i prezydenta Federacji Rosyjskiej Borysa Jelcyna.

A. Brazauskas rozmawiał telefonicznie z B. Jelcynem

Rano 30 sierpnia odbyła się obszerna i szczera rozmowa telefoniczna prezydenta Republiki Litewskiej A. Brazauskasa i prezydenta Federacji Rosyjskiej B. Jelcyna. Omówiono szeroki zakres kwestii stosunków dwustronnych i uzgodniono deklarację litewsko-rosyjską.

(ELTA)

Premier o sytuacji w kraju

WILNO, 30 sierpnia (ELTA). Obecnie jednym z najaktualniejszych problemów całej gospodarki Litwy jest zachowanie wzajemnych rozliczeń, mówiąc w radiu 30 sierpnia zaznaczył premier Adolfas Šleževičius.

W rozmowie z prowadzącym audycję premier wyjaśniał, że w pewnym sensie wiąże się to ze środkami, które podjęto w celu zahamowania inflacji, a także z brakami środków kredytowych. Zgodził się, że dodatkowe trudności, przede wszystkim przedsiębiorstwom eksportującym swą produkcję, powoduje nierealny stosunek kursu lita i dolara, co zarzucał Bankowi Litewskiemu. Szef rządu przyznał, że z powodu wspomnianych przyczyn szczególnie cierpią rolnicy, którym przemysł przetwórczy jest dłużny ponad 112 mln litów. Jednak sumę tę ostatniemu dłużne są przedsiębiorstwa handlowe. Dlatego z handlowcami, zdaniem premiera, należy rozmawiać surowiej.

Z kredytów, które można było przeznaczyć, przewiduje się do rezerwy państwowej zakupić po-

(Dokończenie na str. 3)

Z JAKIMI REFLEKSJAMI I UCZUCIEM IDĘ NA SPOTKANIE Z OJCEM ŚWIĘTYM?

Zapraszamy naszych Czytelników do przemyślenia tego powyższego pytania w przededniu wielkiego nam pielgrzymowania na Litwę Jego Świętobliwości Jana Pawła II.

Od jutra do piątku czekamy na wypowiedzi listowne lub telefoniczne (tel. 42-79-04 lub 42-69-65 w godz. od 10 do 12).

ZE ŚWIATA
NOWINY · WIADOMOŚCI

AZERBEJDŻAN: PONAD 90 PROC. OBYWATELI WZIĘŁO UDZIAŁ W REFERENDUM

Ponad 90 proc. uprawnionych do głosowania obywateli Azerbejdżanu wzięło w niedzielę udział w pierwszym republikańskim referendum na temat zaufania do prezydenta Albufaza Elczybeja. Są to wstępne dane, które przekazała komisja zajmująca się przeprowadzeniem referendum.

Zgodnie z ustawą Republiki Azerbejdżańskiej o głosowaniu powszechnym, jest ono ważne tylko wówczas, gdy wzięła w nim udział ponad połowa uprawnionych obywateli. Jak poinformował przewodniczący komisji ds. referendum Dżafar Welijew, niepełne wyniki zostaną podane w środę.

WIZYTA PREMIERA ROSJI W. CZERNOMYRDINA

Premier Rosji Wiktor Czernomyrdin, który przybył w niedzielę do Houston, rozpocznie swą czterodniową wizytę w Stanach Zjednoczonych od spotkań z amerykańskimi biznesmenami z branży energetycznej i kosmicznej; zwiedzi obiekty należące do NASA w Teksasie i na Florydzie.

Podczas pobytu w Waszyngtonie przewidziane są spotkania Czernomyrdina z wiceprezydentem Alem Gore, prezydentem Billem Clintonem i dyrektorem Międzynarodowego Funduszu Walutowego Michelem Camdessusem.

NOWE WALKI W MOSTARZE — DWÓCH ZABITYCH

Przynajmniej dwie osoby zginęły do poniedziałku rano w trakcie nowych walk, które po kilku dniach spokoju wybuchły po południu w niedzielę w stolicy Hercegowiny Mostarze. Rannych zostało 20 osób.

Chorwacka artyleria i piechota ponownie zaatakowały muzułmańską dzielnicę w tym mieście. Do tych ataków niespodziewanie przyłączyły się także oddziały serbskie zajmujące pozycje na wschód od Mostaru.

BELGIA: NARODOWCY FLAMANDZCY DOMAGAJĄ SIĘ WIĘKSZEJ AUTONOMII

Przywódca narodowców flamandzkich wystąpił w niedzielę z żądaniem zwiększenia autonomii Flandrii, holenderskojęzycznej północnej części Belgii.

Lionel Vandenberghe, organizator tegorocznego otwartego spotkania 35 tys. flamandzkich narodowców w Diskmuide, wygłosił przemówienie miesiąc po śmierci króla Baudouina, który dążył do zatarcia różnic między holenderskojęzycznymi a francuskojęzycznymi mieszkańcami Belgii.

Z Polski

WYBORY

Zgodnie z ordynacją wyborczą 29 bm. mija termin powołania przez zarządy gmin obwodowych komisji wyborczych. W skład takich komisji wchodzi od 5 do 9 osób. Ich zadaniem jest przeprowadzenie głosowania w obwodzie, ustalenie wyników i podanie ich do wiadomości publicznej. W pracę komisji obwodowych będzie zaangażowanych ponad 150 tys. osób.

ZADŁUŻENIE POLSKIEJ OŚWIATY ROŚNIE

Większość szkół podstawowych, które z dniem 1 stycznia 1994 r. mają zostać obligatoryjnie przejęte do prowadzenia przez gminy, jest zadłużona. Kuratoria nie mają pieniędzy na remonty, ministerstwo edukacji narodowej może przyznać fundusze jedynie na bieżące utrzymanie placówek.

Większość zaległości wynika z niepłacenia przez szkoły rachunków za energię, ciepło, składek na Fundusz Pracy i ZUS. W ponad 30 łódzkich szkołach podstawowych i ponadpodstawowych miejski zakład energetyczny wyłączył dopływ prądu z powodu zadłużenia tych placówek wynoszącego 130 mld zł. Poznańskie szkoły podstawowe winne są ZUS-owi 68 mld zł, natomiast 65 mld zł wynoszą nieregulowane zobowiązania finansowe gdańskich placówek oświatowych. Do czerwca br. katowickie kuratorium „dorobiło się" długu w wysokości ponad 193 mld zł.

W niektórych szkołach część rachunków pokrywają komitety rodzicielksie, remonty przeprowadzane są społecznie przez rodziców uczniów, ale to nie rozwiąże problemu. Z początkiem przyszłego roku szkoły będą więc przekazane gminom na ogół w takim stanie, w jakim się znajdują — zadłużone i niewyremontowane.

„THE ECONOMIST": „POLSKA — EUROPEJSKI TYGRYS"

Brytyjski tygodnik „The Economist" zamieszcza niezwykle pochlebną ocenę sytuacji gospodarczej w naszym kraju, nazywając Polskę „europejskim tygrysem". W pierwszej połowie tego roku PKB wzrósł o 3,9 proc., a produkcja przemysłowa o 9,4 proc. — pisze „The Economist" zaznaczając, że Polska jest jedynym krajem postkomunistycznym — i zresztą obecnie jedynym krajem europejskim — który może się pochwalić takimi wskaźnikami. Mimo ataków na politykę rządową, całkowita zmiana frontu w polityce gospodarczej po wyborach wydaje się nieprawdopodobna.

Wskaźniki są aż nieprawdopodobnie dobre — pisze „The Economist" przytaczając 3,9-procentowy wzrost PKB i 9,4-procentowy wzrost produkcji przemysłowej. Inflacja, choć ciągle dwucyfrowa, spada. Wskaźnik giełdowy podwoił się od kwietnia. Czyżby chodziło o jakiegoś azjatyckiego tygrysa? — zapytuje „The Economist" i odpowiada: Nie, o Polskę. Oczywiście Polska nie jest gospodarczym rajem — dodaje zaraz. Podstawa, z której oblicza się ów wysoki wzrost, jest bardzo wąska, bo produkcja jest ciągle niższa niż w latach 1988—1989. Inflacja utrzymuje się na poziomie 35 proc. i tempo jej spadku słabnie. Co gorsza, 3 miliony Polaków są bez pracy, a bezrobocie może w tym roku dojść do 16 proc.

Chociaż może się wydawać, że dobre wiadomości są „zbyt dobre, aby były prawdziwe", to złe wiadomości również są przesadzone. Leszek Balcerowicz, ojciec polskiej „terapii wstrząsowej" twierdzi, że bezrobocie bardziej wynika z załamania się rynków u wschodnich partnerów handlowych niż z jakiegoś zasadniczego schorzenia w przemyśle. W Finlandii, która wcale nie reformuje gospodarki, a po prostu miała duże obroty handlowe z ZSRR — bezrobocie osiągnęło ostatnio 20 proc. Ponadto, nie rejestrowany „szary rynek" w gospodarce obniża oficjalne bezrobocie o połowę.

Zewsząd

GRUBI PŁACĄ WIĘCEJ

Pewna artystka zwymyślała w sobotę podczas imprezy kulturalnej w Aurillac francuskie towarzystwo lotnicze Air Inter: za bilet do Paryża kazano jej zapłacić podwójnie. „To jest skandal i naruszenie praw człowieka" — grzmiała mierząca 163 cm wzrostu i ważąca 130 kg Anne Zamberlan, która do Paryża musi wracać pociągiem.

Towarzystwo lotnicze spokojnie zareagowało na atak artystki: „Kto zajmuje więcej niż jedno miejsce, musi płacić podwójnie. Dotyczy to zarówno chorych, jak i grubych...

TRAGICZNE SKUTKI PĘKNIĘCIA TAMY

Pęknięcie tamy, do jakiego doszło w miniony piątek w prowincji Qinghai w północnozachodnich Chinach, spowodowało śmierć 219 osób. 330 osób zostało rannych. W momencie katastrofy zbiornik wodny zawierał 12,6 miliona metrów sześciennych wody. Zniszczonych zostało 1.080 domów, a straty oblicza się na ponad 100 milionów juanów (17 milionów dolarów).

ARESZTOWANIA WŚRÓD FUNDAMENTALISTÓW

Władze egipskie przeprowadziły kolejną obławę na fundamentalistów amerykańskich aresztowują w mieście Fajum na południowy zachód od Kairu 105 osób podejrzanych o powiązania z ruchem fundamentalistów. Skonfiskowano także tyle samo sztuk broni palnej.

Fajum jest rodzinnym miastem szejka Omara Abdela Rahmana, duchowego przywódcy ekstremistów muzułmańskich w Egipcie, który stanął obecnie przed sądem w Nowym Jorku oskarżony o zorganizowanie zamachu na World Trade Center w lutym br.

ZMARŁ ŻOŁNIERZ WOJNY AMERYKAŃSKO - HISZPAŃSKIEJ

W wieku 110 lat zmarł w niedzielę w Richmond Jones Morgan — ostatni żołnierz słynnej jednostki kawaleryjskiej „Buffalo Soldiers" z czasów wojny amerykańsko-hiszpańskiej z końca XIX wieku.

Morgan urodził się w wielodzietnej rodzinie wyzwolonych niewolników z południowej Karoliny. Mając 15 lat uciekł z domu i przyłączył się do 9 regimentu „czarnej kawalerii", gdzie spędził dwa lata.

„PEPSI-COLA" WYNAJĘŁA DETEKTYWÓW DO ŚLEDZENIA JACKSONA

Amerykański koncern „Pepsi-Cola", sponsor światowego tournee piosenkarza Michaela Jacksona, wynajął jedną z czołowych agencji detektywistycznych „Towarzystwo Krolla", do śledzenia Michaela Jacksona — podał w poniedziałek londyński „The Guardian".

Koncern nie podał powodów wynajęcia detektywów. Dochodzenia wobec Michaela Jacksona podjęła policja amerykańska w związku z rzekomym seksualnym wykorzystaniem przez piosenkarza 13-letniego chłopca.

Okno na świat

Z DONIESIEŃ PAP

Watykan

PAPIEŻ WZYWA DO „JEDNOŚCI CHRZEŚCIJAN" W KRAJACH BAŁTYCKICH

Jan Paweł II, wypowiadając się na 4 dni przed odlotem do Wilna, od którego rozpoczyna 4 września swą podróż do krajów nadbałtyckich, położył nacisk na potrzebę jedności wszystkich chrześcijan zamieszkujących te kraje w przeciwstawianiu się niebezpieczeństwom sekularyzacji i w budowaniu „postępu obywatelskiego".

Papież mówił o zadaniach „nowej ewangelizacji" w tych krajach. Przemawiając podczas niedzielnej modlitwy na Anioł Pański do wiernych zebranych wokół letniej rezydencji papieży w Castel Gondolfo, prosił katolików, jak również luteranów i prawosławnych, wszystkich chrześcijan, którzy „bronili wiary w czasach ciężkich prześladowań religijnych" na Litwie, na Łotwie i w Estonii, aby „towarzyszyli" mu w tej podróży. Zamiar jej odbycia „od dawna nosił w sercu", ale stała się ona możliwa dopiero teraz, dzięki przemianom politycznym.

„Jutrzenka wiary i postępu obywatelskiego — powiedział Ojciec Święty — powinna pomóc chrześcijanom zamieszkującym te ziemie żyć i rozwijać się we wzajemnym poszanowaniu i dialogu aż do osiągnięcia pełnej jedności".

Słowacja — Węgry

„WOJNA O TABLICE DROGOWE"

„Wojna o tablice drogowe" prowadzona przez Węgrów słowackich przyjęła w piątek postać demonstracji około 5 tysięcy Węgrów w Komarnie (Komarom). Protestowali przeciwko zdejmowaniu tablic dwujęzycznych informujących o nazwach miejscowości w regionach zamieszkanych przez mniejszość węgierską.

Przewodniczący parlamentu słowackiego, Ivana Gaszparovicz określił demonstrację jako „nielegalną", ale — co podkreśla rządowa agencja prasowa TA SR — przebiegła ona bez żadnych incydentów.

„Wojna o tablice" wybuchła wkrótce po przyjęciu Słowacji do Rady Europy, co nastąpiło po złożeniu przez rząd Vladimira Mecziara uroczystego zobowiązania, że będzie respektował standardy praw mniejszości etnicznych Rady.

Ludność niektórych regionów na południu Słowacji, zamieszkanych przez ok. 500-tysięczną mniejszość węgierską zaczęła „spontanicznie" — jak twierdzą cztery reprezentujące je partie, lub „prowokacyjnie" — jak twierdzą słowaccy nacjonaliści — ustawiać przy drogach dwujęzyczne tablice z nazwami miejscowości.

Rządowa służba drogowa zaczęła je usuwać pod pozorem, że zgodnie z opartymi na konwencjach międzynarodowych przepisami ministerstwa komunikacji — „w obrębie drogi" mogą się znajdować tylko „urzędowe" tablice informacyjne i znaki drogowe.

Kontrowersję podsyciło ustawianie w niektórych miejscowościach nie tylko dwujęzycznych tablic, ale także takich, na których widniały węgierskie nazwy sprzed przekazania Układem z Trianon tych byłych obszarów Królestwa Węgierskiego Czechosłowacji lub — co gorsza — z okresu po Arbitrażu Wiedeńskim, kiedy terytoria te dostały się pod władze horthystowskich Węgier. Przykładem jest właśnie Komarno (Komorn) Komarom.

„Wojna o tablice" zaczęła się nasilać, gdy węgierski starosta miejscowości Marcelova, Laszlo Sooky, zorganizował blokadę prowadzącej przez nią drogi, starając się w ten sposób wymusić zgodę na wystawienie dwujęzycznej nazwy tej miejscowości.

Dla obserwatora z zewnątrz widoczny jest wzrost napięcia między Bratysławą i Budapesztem, narastającego poprzednio na tle sporu o zaporę wodną Gabczikovo-Nagymaros, czy ostatnio na tle uroczystości sprowadzenia do kraju prochów dyktatora Węgier, Horthy'ego.

Przedmiotem sporu jest także wpisywanie do urzędowych aktów metrykalnych, małżeńskich, dowodów osobistych, etc. imion i nazwisk według pisowni węgierskiej — tj. bez fleksji słowackiej. Doszło tu do groteskowej sytuacji, kiedy dla dostosowania się do standardów Rady Europy rząd najpierw wydał pozytywnie, jak sądził, załatwiające sprawę przepisy, lecz musiał je wycofać, gdyż były sprzeczne z przyjętą jeszcze za czasów „totalitarnych" ale nadal obowiązującą ustawą.

Mniejszość węgierska ma również pretensje o zbyt szczupłą — jej zdaniem — sieć publicznych szkół z węgierskim językiem wykładowym, o to, że na Słowacji nie ma węgierskiego uniwersytetu.

Pozostaje faktem, że szkoły cierpią na brak węgierskich nauczycieli, bo ci, których wysłano na studia na Węgry, do kraju nie wrócili. Z kolei chętni uczyć na Słowacji absolwenci węgierskich seminariów nauczycielskich nie mają — według tutejszych przepisów — wystarczających kwalifikacji: cenzusu uniwersyteckiego. Takie konflikty interesów można wskazać w wielu dziedzinach.

Uczestnicy manifestacji przyjęli rezolucję poświęconą respektowaniu praw mniejszości zgodnie ze standardami Rady Europy i KBWE.

Z Rosji

WYNIKI ŚLEDZTWA W SPRAWIE ZESTRZELENIA KAL-007

Przyczyną zestrzelenia nad Sachalinem przed 10 laty południowokoreańskiego samolotu pasażerskiego KAL-007 było zboczenie z trasy lotu i jednocześnie przekonanie sił obrony powietrznej ZSRR, że mają do czynienia z samolotm wojskowym. Takie są wyniki badań specjalnej komisji zajmującej się tragedią, która pochłonęła wszystkich pasażerów i załogę południowokoreańskiego Boeinga-747 — poinformował w poniedziałek szef administracji prezydenta Rosji Borysa Jelcyna Siergiej Fiłatow.

Według Fiłatowa nie znalazła potwierdzenia opinia ówczesnego prezydenta USA Ronalda Reagana, że ZSRR wiedział, iż zestrzeliwuje samolot pasażerski. Równocześnie nie potwierdziła się opinia ówczesnego kierownictwa radzieckiego, że samolot wypełniał ryzykowne zadanie amerykańskich służb specjalnych.

Fiłatow dodał, że tragedia nastąpiła w rezultacie błędów i przypadków, a nie w wyniku zamierzonych brutalnych działań.

DOLAR DROŻSZY W MOSKWIE

W poniedziałek na moskiewskiej Giełdzie Międzybankowej płacono za jednego amerykańskiego dolara 989 rubli. Na poprzedniej sesji, w piątek dolar był o cztery ruble tańszy.

PLAN POŻEGNANIA ZACHODNIEJ GRUPY WOJSK ROSYJSKICH

Przy dźwiękach werbli i fanfar chce się pożegnać za rok z Niemcami naczelne dowództwo wycofywanych stąd oddziałów Zachodniej Grupy Wojsk Rosyjskich (ZGWR). Prezydent Borys Jelcyn zatwierdził już plan uroczystości, z których największa ma się odbyć w berlińskim Reichstagu.

Jelcyn zapowiedział też swój udział w możliwym spotkaniu na szczycie z tej okazji. Wcześniej w Niemczech i Rosji mają być zorganizowane tygodnie pamięci poświęcone ofiarom drugiej wojny światowej. Odbudowane zostaną cmentarze i pomniki żołnierskie.

W obecności byłych sojuszników oraz Bundeswehry naczelny dowódca ZGWR gen. Matwiej Burłakow na początku sierpnia przyszłego roku chce odebrać przed pomnikiem żołnierzy radzieckich w parku Treptow ostatnią defiladę armii rosyjskiej w Niemczech.

Nie wyklucza się, że generał złoży też spóźniony hołd pamięci 41 żołnierzy ZGWR, którzy podczas powstania w 1953 r. w b. NRD odmówili strzelania do robotników niemieckich, za co sami zostali rozstrzelani. Burałakow uważa, że będzie to możliwe po tym, jak Jelcyn w podobny sposób uczcił w Czechach ofiary „praskiej wiosny".

Kalendarz historyczny na dziś

ROCZNICE URODZIN:

— **Williama Saroyana (1908—1981)**, amerykańskiego pisarza,

— **Teophile a Gautiera (1811—1872)**, francuskiego powieściopisarza i poety.

ROCZNICE WYDARZEŃ:

1992 r. — Opublikowano raport specjalnego wysłannika Komisji Praw Człowieka ONZ Tadeusza Mazowieckiego w Bośni i Hercegowinie w sprawie „systematycznego łamania" tych praw przez Serbów wobec ludności muzułmańskiej.

1991 r. – Rada Najwyższa Uzbekistanu proklamowała niepodległość Republiki.

1991 r. — Parlament Republiki Kyrgyskiej ogłosił pełną niepodległość republiki.

1980 r. — Przedstawiciele Międzyzakładowego Komitetu Strajkowego pod przewodnictwem Lecha Wałęsy, po przeszło dwutygodniowych strajkach, podpisali z komisją rządową w Stoczni Gdańskiej im. Lenina porozumienie o wprowadzeniu w życie 21 postulatów, w tym utworzenie niezależnych samorządnych związków zawodowych, uwolnienie więźniów politycznych oraz przeprowadzenie reform gospodarczych.

1939 r. — Prowokacja gliwicka: akcja przygotowania przez SS i Abwehrę pod kryptonimem „Himmler", w której grupa przebranych w mundury polskie opanowała radiostację w Gliwicach, skąd nadano przemówienie w języku niemieckim nawołujące do wojny z Niemcami.

Kalejdoskop aktualności

SZCZEPIONKA PRZECIWKO GRUŹLICY

Z Kopenhagi do Wilna rejsowymi samolotami przywieziono dużą partię szczepionek. Szczepionki te — mówi dyrektor Republikańskiego Centrum Immunoprofilaktyki Vytautas Bakasenas — otrzymaliśmy według programu pomocy dla Litwy, który finansuje rząd Danii. Umowę w sprawie tej pomocy przed dwoma laty podpisali kierownicy Ministerstw Zdrowia Litwy i Danii.

Dostarczona partia zawiera szczepionki przeciwko gruźlicy, paraliżowi dziecięcemu, tężcowi, wysypce dziecięcej i innym chorobom zakaźnym.

SOLECZNICCY GOSPODARZE TEŻ DRAPIĄ SIĘ W GŁOWĘ...

W rejonie solecznickim plon zbóż wynosi 21,5 c/ha. Jednakże gospodarze, którzy odstawiają zboże do elewatorów nie wiedzą, kiedy otrzymają za nie pieniądze. Również plon ziemniaków, które rolnicy hodują na ponad 1,5 tys. ha i zbiorą jest niejasny, bo ludzie nie wiedzą, kto je będzie skupywać i po jakiej cenie.

W rejonie obecnie są 34 spółki wybitnie rolnicze i około 500 gospodarstw indywidualnych. Tej jesieni odzyska swą ziemię dalszych 200 gospodarzy.

PAPIEŻ WYRAZIŁ UZNANIE ZA ZACHOWANIE WIARY

Jan Paweł II wyraził uznanie dla narodów Litwy, Łotwy i Estonii za zachowanie wiary w minionym okresie, który określił jako epokę przymusowego ateizmu pod rządami komunistów. Jan Paweł II rozpoczyna w sobotę podróż duszpasterską, podczas której odwiedzi Litwę, Łotwę i Estonię.

„BALTIJA" BĘDZIE BUDOWAĆ STATKI DLA ZAGRANICY?

Załoga kłajpedzkiej stoczni „Baltija" zakończyła remont motorowca „Windo" należącego do szwedzkiego armatora „Torso Rederi AB". W ciągu trzech tygodni „obszyli" blachą ładownie statku, a podwykonawcy — specjaliści miejscowego okrętowego zakładu elektromontażowego odnowili system kablowy. Jeżeli Szwedów zadowoli jakość remontu, to kłajpedzianie mogą spodziewać się również zamówień od armatorów innych krajów zachodnich

Na Zachodzie obserwuje się coraz większe zainteresowanie możliwościami technicznymi stoczni „Baltija". Kilka spółek żeglugowych zamierza nie tylko kierować do Kłajpedy stare statki na remont, ale też zamawiać nowe. Ostatnio dla pewnej firmy holenderskiej zbudowano niewielki statek rybacki, zmontowano metalowe kadłuby dwóch kutrów spacerowych, a z Niemcami prowadzone są rozmowy w sprawie budowy czterech nowych drobnicowców. Ale najważniejszym zamówieniem dla kłajpedzian jest motorowiec „Vytautas". W stoczni obecnie montuje się sekcje tego pierwszego statku z całkowicie nowej serii. Motorowiec zamówiła Litewska Żegluga Morska. Będzie to uniwersalna, nowoczesna, wyposażona w importowany sprzęt jednostka, mogąca przewozić ponad 5000 ton drobnicy. W końcu roku następnego „Vytautas" ma być zwodowany.

POMNIK AUTOROWI „BORKU ONYKSZTYŃSKIEGO"

W niedzielę w Onyksztach dokonano odsłonięcia i poświęcenia pomnika poety, biskupa Antanasa Baranauskasa. Na tę uroczystość przybyło tysiące mieszkańców z całej Litwy, Litwini z wychodźstwa. Pomnik, będący dziełem rzeźbiarza Arunasa Sakalauskasa i architekta Ričardasa Krištopavičiusa, ustawiono na nowym skwerze, noszącym imię biskupa. Poświęcenia rzeźby dokonał litewski biskup na wychodźstwie, pochodzący z Onykszt Paulius Baltakis. W uroczystej ceremonii uczestniczyli i wygłosili przemówienia prezydent Algirdas Brazauskas, poseł na Sejm Vytautas Landsbergis, przewodniczący Związku Pisarzy Vytautas Martinkus i inni.

W kościele św. Matasa biskupi, inni dostojnicy Kościoła celebrowali Mszę św. w intencji Antanasa Baranauskasa. We mszy uczestniczył prezydent Litwy.

PROŚBA O POKÓJ I WZAJEMNE POSZANOWANIE

Kobiety mają szczególne powody, by troszczyć się o spokój i ład w społeczeństwie, propagować postawy miłości i zrozumienia, wzajemnej pomocy — stwierdza się w apelu Zrzeszenia Polek na Litwie do społeczności polskiej. W domach, w kołach ZPL, wszędzie, gdzie są Polacy, powinna dominować pogoda ducha, przestrzegane muszą być zasady wiary i moralności. To NAKAZ CZASU, zwłaszcza teraz gdy żyje się nam coraz ciężej i gdy przybywa do nas Ojciec Święty — APOSTOŁ MIŁOŚCI.

Zwracamy się z BARDZO WIELKĄ PROŚBĄ — głosi apel — o przywróceniu spokoju i wzajemnego poszanowania. Odrzućmy kłótnie i waśnie od zaraz i na zawsze.

LITWINCE — TYTUŁ ZWYCIĘŻCZYNI I 15 TYS. USD

Piosenkarce z Kowna Arinie, która w ubiegłym roku została laureatką międzynarodowego festiwalu w Jurmale, w ubiegłą sobotę wręczono główną nagrodę Międzynarodowego Festiwalu Piosenki w Sopocie, za piosenkę „Rain is coming dovn" („Pada deszcz"). Litwince przyznano Grand Prix — „Bursztynowego Słowika" i 15 tys. dolarów.

Ten 30 już festiwal sopocki można określić jako triumf piosenkarzy z krajów bałtyckich. Trzecie miejsce w konkursie przyznano Odisowi z Łotwy. Nagrodę w wysokości 3 tys. dolarów ufundował mu prezydent Sopotu.

Komisja jurorów za najlepszą polską wykonawczynię uznała młodą piosenkarkę Kaję Szczot.

Gwiazdą końcowego koncertu w sobotę była siostra Michaela Jacksona, La Toya.

Na podstawie doniesień agencji informacyjnych, radia, prasy i inf. własnych przygotował Józef SZOSTAKOWSKI

Spotkanie przywodcow trzech panstw bałtyckich

RYGA (ELTA). 27 sierpnia zakończyło się spotkanie prezydentów trzech krajów bałtyckich Algirdasa Brazauskasa, Guntisa Ulmanisa i Lenarta Meri.

Uczestnicy spotkania podkreślili, że trzeba tworzyć nowe struktury współpracy państw bałtyckich. Bardzo ważna rola mogłaby przypaść radzie ministrów państw bałtyckich — organowi wykonawczemu tej współpracy.

Rozpatrując stanowisko trzech państw bałtyckich w sprawie wycofania wojsk rosyjskich z ich terytoriów, prezydenci Brazauskas, Ulmanis i Meri przesłali list do sekretarza generalnego ONZ Boutrosa Ghali. List zawiera prośbę o wyznaczenie ekspertów ONZ do pośredniczenia w negocjacjach z Rosją.

Uzgodniono również trójstronne porozumienie w sprawie wolnego handlu, które zostanie podpisane 13 września w Tallinnie. Opracowano je na zasadzie norm międzynarodowych. Umowa o wolnym handlu państw bałtyckich będzie podobna do układu Europejskiego Stowarzyszenia Wolnego Handlu (EFTA), do którego należą Austria, Norwegia, Szwecja, Szwajcaria, Liechtenstein, Finlandia i Islandia.

Podkreślono, że w dziedzinie polityki dążeniem państw bałtyckich jest stać się stowarzyszonymi członkami WE. Uzgodniono tekst deklaracji w sprawie porozumienia krajów bałtyckich z państwami WE o wolnym handlu. Zostanie on przyjęty 13 września w Tallinnie.

Omówiono też dziedziny, w których trzy państwa bałtyckie powinny szczególnie rozwijać współpracę. Jest to energetyka, transport, obrona i bezpieczeństwo.

Wieczorem odbyła się konferencja prasowa prezydentów.

Premier o sytuacji w kraju

(Dokończenie ze str. 1)

nad 250 tys. ton zboża. Tej ilości musiałoby wystarczyć na chleb. Niestety, potrzebnej ilości kredytów na skup zboża i innej produkcji rolnej, jak powiedział A. Šleževičius, nie będzie. Nie ma także możliwości subsydiowania produkcji rolnej z budżetu. Jednak nie oznacza to, mówił premier oraz uczestniczący w audycji minister rolnictwa Rimantas Karazija, że nie szuka się wyjścia. Rolnikom stworzono możliwości zbytu bez ograniczeń swej produkcji za granicą, a z innej strony, niemałe cło na importowane mięso, masło, cukier i inne artykuły stwarzają możliwości do utrzymania istniejących cen skupu.

Mówiąc o monopolistycznej sytuacji przedsiębiorstw przemysłu przetwórczego premier oświadczył, że wobec tych, które pracują nierentownie i w przyszłości nie będą w stanie rozliczyć się z dostawcami produkcji, należałoby stosować ustawę o bankructwie. Mówiąc prościej, będą musiały zmienić gospodarza. Wspólnikami takich przedsiębiorstw mogą zostać rolnicy.

Problemy wzajemnych rozliczeń, skupu produkcji rolnej, bankowości i in. zostaną ocenione i omówione w najbliższy wtorek na rozszerzonym posiedzeniu rządowym, z udziałem przedstawicieli zainteresowanych resortów, rolników, innych organizacji społecznych.

Negocjacje będą kontynuowane w Warszawie

WILNO, 30 sierpnia (ELTA). Do stolicy Polski udała się delegacja litewska pod przewodnictwem wiceministra spraw zagranicznych Litwy Vladislovasa Domarkasa. Dziś w Warszawie odbędzie się trzecia runda spotkań delegacji Litwy i Polski. Omawiają one projekt Traktatu o przyjaznych stosunkach i dobrosąsiedzkiej współpracy Republiki Litewskiej i Rzeczypospolitej Polskiej.

Już uzgodniono 20 spośród 26 artykułów traktatu. Jeszcze nie omawiano projektu wspólnej deklaracji obu krajów, oceniającej przeszłość historyczną.

Pożyczkę przeznaczono na paliwa, drobną przedsiębiorczość i kolej

Zgodnie z rozporządzeniem rządu Republiki Litewskiej z 27 sierpnia 1993 r. pożyczkę Wspólnoty Europejskiej wysokości 50 mln ecu przeznaczono na następujące potrzeby: 30,7 mln ecu na rezerwę paliwa, 8,3 mln ecu — na pokrycie zadłużeń za gaz przedsiębiorstw państwowych „Šiluma" i „Energetine sistema", 5,8 mln ecu — na finansowanie priorytetowych inwestycyjnych programów rozwoju gospodarki Litwy, 2,5 mln ecu — na finansowanie długoterminowych inwestycyjnych projektów prywatnych przedsiębiorstw, 1,8 mln ecu — na nabycie paliwa dieslowego.

Pierwsze pozycje podzielono następująco: przedsiębiorstwu „Šiluma" — 4,8 mln ecu, „Energetine sistema" — 26,2 mln ecu, „Lietuvos kuras" — 8 mln ecu, „Lietuvos geležinkeliai" — 1,8 mln ecu. Pożyczek tych udziela się na okres nie przekraczający roku, z ustaleniem normy rocznych 7,12 proc. i pobierając 3 proc. podatku jednorazowego od sumy pożyczki.

Pożyczek udziela się subiektom gospodarczym zgodnie z programem priorytetowych inwestycji rozwoju gospodarki, udziela się również nie więcej niż na 7 lat z ustaleniem podatku rocznego 7,12 proc. i pobraniem jednorazowego 3-procentowego podatku od sumy pożyczki.

Subiektom przedsiębiorstw prywatnych pożyczki udziela się w ustalonych przez Bank Litewski i rząd bankach komercyjnych, którym zasoby kredytowe przydziela się na 7 lat i które na pożyczki mogą ustalić do 15 proc. rocznych odsetków oraz pobierać marżę nie przekraczającą 3 proc.

Ministerstwu Finansów zlecono podpisać umowę o pożyczkach i przydzielić subiektom gospodarczym pożyczki, przewidziane do finansowania priorytetowych programów inwestycyjnych rozwoju gospodarki Litwy, w trybie wskazanym w uchwale nr 471 z 24 czerwca 1993 r.

Ministerstwu Finansów wraz z Bankiem Litewskim i odpowiednimi bankami komercyjnymi zlecono podpisanie umowy o trybie wykorzystania i zwrotu środków pożyczek, z których za pośrednictwem banków komercyjnych zamierza się finansować przedsiębiorstwa prywatne.

(ELTA)

KURS WALUT

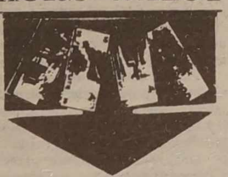

Dzis w bankach litewskich

	dolar amerykański		marka niemiecka		rubel rosyjski (za 100)	
	skup	sprzedaż	skup	sprzedaż	skup	sprzedaż
„Litimpex bankas"	3,50	3,65	2,05	2,13	0,25	0,32
„Lietuvos akcinis inovacinis bankas"	3,45	3,58	2,00	2,08	—	—
„Lietuvos verslas"	3,35	3,48	1,94	2,01	0,20	0,40
„Vilniaus bankas"	3,55	3,70	2,05	2,12	0,25	0,40
„Senamiesčio bankas" *	3,60	3,74	2,10	2,18	0,25	0,35
„Lietuvos valstybinis komercinis bankas"	3,40	3,54	2,04	2,12	0,30	0,35

* Dane wczorajsze

Wczoraj w Narodowym Banku Polskim

	Skup	Sprzedaż
Frank francuski	3312	3448
Marka niemiecka	11590	12064
Dolar amerykański	19336	20126
Funt brytyjski	29187	30379
Frank szwajcarski	13136	13672

OŚWIATA: PRZED PIERWSZYM DZWONKIEM

A jednak więcej jest radości

Jeśli się o Wileńskiej Szkole Średniej nr 29 powie, że jest to szkoła mieszana, polsko-rosyjska, czy też rosyjsko-polska będzie to prawdą. Jednakże prawdą będzie również stwierdzenie, że jest to szkoła polska. Przy tym nie żadna nr 29, tylko imienia Szymona Konarskiego. Niedawno bowiem szkoła otrzymała imię tego niezwykle pięknego patrona, który swą młodość żarliwą, choć tułaczą Polsce i sprawie narodowowyzwoleńczej oddał bez reszty. Wilno nie było miastem rodzinnym Konarskiego, ale było miastem, w którym się rozegrał ostatni akt jego czynu bohaterskiego — właśnie w starej wileńskiej dzielnicy Dobrą Radą zwanej. Szymon Konarski został przez carski pluton egzekucyjny rozstrzelany. Przeżył niespełna 31 lat, ale życie to było tak barwne, brawurowe, nasycone działalnością spiskową i narodowowyzwoleńczą, iż owiane zostało wielu legendami.

Nie wątpię, że młodzież tej szkoły będzie miała szerokie i wdzięczne pole do popisu w zbieraniu materiałów o swym patronie, by gromadzić je w Izbie Pamięci.

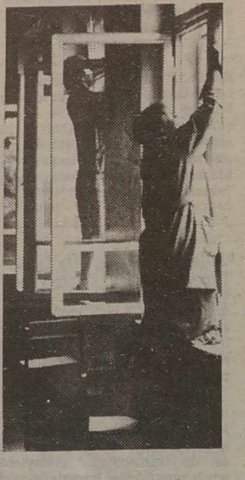

Jeżeli ktoś z naszych Czytelników na Litwie, czy też w Polsce dysponuje jakimiś materiałami o Szymonie Konarskim i chciałby je podarować lub wypożyczyć szkole w celu zrobienia kopii czy też zdjęcia, proszony jest o skontaktowanie się z zastępcą dyrektora tej szkoły panią Teresą MICHAJŁOWICZ.

Wespół z naszym fotoreporterem odwiedziliśmy tę szkołę w ostatnich dniach sierpnia. Gmach jest taki jaki jest — stary, niezbyt ładny, niezbyt przytulny. Ale jest czysto, pachnie świeżą farbą. Skąd w dzisiejszych bezpieniężnych czasach udało się gospodyni szkoły zdobyć pieniądze na remont, pozostaje tajemnicą. No i proszę, mówi się, że stanowisko zastępcy dyrektora do spraw gospodarczych jest wybitnie męskie, a tu się okazuje, iż pani **Regina BOGDZIEWICZ** lepiej sobie radzi od niejednego mężczyzny.

Szkoła — jak zresztą wszystkie — pracuje w dwie zmiany. Ma 870 uczniów, 60 nauczycieli. Ma też — również jak wszystkie — wiele problemów. Właśnie o te problemy pytam pana **Henryka BUKOWSKIEGO**, dyrektora szkoły.

— Bardzo trudno jest funkcjonować takiemu dużemu organizmowi, jakim jest szkoła, bez pieniędzy. Dopiero teraz się przekonujemy, że instytucje patronujących zakładów — to była zupełnie dobra rzecz. Dziś takich patronów, czyli jak się mówiło, „szefów", nie ma. Są natomiast sponsorzy. Ale raczej w sferze teoretycznej, bo nikt się jakoś z tym sponsorowaniem nie śpieszy. Poważnym kłopotem jest też brak nauczycieli z języka litewskiego i angielskiego.

— O ile się orientuję, wiele szkół ma kłopoty z językami obcymi.

— Przede wszystkim odnosi się to do języka angielskiego. Bo mógłbym załatwić naukę języka francuskiego, ale rodzice chcą tylko angielskiego. A tymczasem jedna moja „Angielka" wyjechała do Moskwy, druga... do firmy prywatnej. Niestety, uposażenia nauczycielskie nie są magnesem, któryby przyciągał specjalistów do szkoły.

Tak, uposażenia nauczycielskie są bardzo skromne. Niezasłużenie skromne, jeśli się weźmie pod uwagę, jak bardzo trudna, odpowiedzialna jest ta praca. Trudna, źle opłacana, a jednak jakże często się słyszy: nie zamieniłabym tej pracy na żadną inną. I to jest najbardziej budujące.

Oto i dziś rozmawiam z zastępcą dyrektora panią **Teresą MICHAJŁOWICZ**. I żeby pochlebstwem się nie splamić, przede wszystkim o troski i biedy szkolne, problemami zwane pytam, ale co i rusz o swoich uczniach czy też kolegach z ciepłym uśmiechem słyszę. A zmartwienia też są i to wielkie: tak wypadło, że pani Teresa będzie się w tym roku musiała pożegnać ze swoją ósmą klasą, którą od piątej klasy uczyła. Tak się im razem dobrze pracowało, przedstawienia szykowali, szopki. Jakże im teraz powie: nie będę was więcej uczyć. Czy nie odczują tego jako zdrady? Pracuje bowiem nad podręcznikiem dla klasy piątej, więc musi w tej klasie uczyć. Niestety jako zastępca dyrektora nie może mieć dużo lekcji, więc może jej ósmacy jakoś to zrozumieją?

Pani Teresa jest osobą bardzo taktowną, subtelną i delikatną, boi się by kogoś nie skrzywdzić, nie urazić, zaś wszelka pochwała pod jej adresem wprawia ją w prawdziwe zażenowanie. Nie szczędzi natomiast dobrych słów, gdy mówi o koleżankach i kolegach. A jest w tej szkole naprawdę wielu wspaniałych nauczycieli. W mieście krążą legendy o doskonałym matematyku i pedagogu pani **Irenie SŁAWIŃSKIEJ**, chlubą szkoły są też polonistka pani **Anna GULBINOWICZ** oraz historyk, autorka programów fakultatywów z historii Polski pani **Maria AROŃSKA**, lituanistka **Ona KIECURIENĖ**, nauczycielki klas początkowych **Anna ŁUKSZO**, **Czesława BORKOWSKA**, **Regina SADOWSKA**, bez reszty oddana swej „Świteziance" **Krystyna BOGDANOWICZ**, wspaniała katechetka **Maria KRÓL**... Listę tę można by kontynuować.

No i jeszcze jeden powód do radości: oto po raz pierwszy w tej szkole zebrały się aż cztery pierwsze klasy polskie. Jedna będzie się mieścić w szkole, trzy — w przedszkolu, które jest niedaleko. Rosyjskiej klasy I nie ma. Mie ma też II i III. Zgodnie z tendencją rozwoju szkoły narodowej, Wileńska Szkoła Średnia imienia Szymona Konarskiego staje się szkołą polską. Dokonuje się to jednak powoli, drogą ewolucji, w ten sposób, by uczniowie klas rosyjskich nie poczuli się skrzywdzeni i ci, którzy chcą, mogli tę szkołę ukończyć. Dziś pracują jeszcze razem, ale na szczęście w zgodzie i bez konfliktów.

— Bardzo nas cieszą kontakty z Macierzą — mówi dyrektor szkoły. — Wielkiej pomocy udziela nam Wrocławski Oddział Towarzystwa Miłośników Grodna i Wilna: zaprasza naszych uczniów do siebie, przekazuje wiele pomocy naukowych i metodycznych.

— Cieszymy się też — dodaje pani Teresa — że sporo naszych uczniów trafia na studia wyższe czy to u siebie w domu, na Litwie, czy też w Polsce. W ubiegłym roku, na przykład, 10 osób wyjechało do Polski na naukę. W tym roku również sporo wstąpiło na studia — z 17 maturzystów 5 wstąpiło na wyższe studia w Wilnie, 2 — w Polsce, reszta prócz jednej do techników.

Dziś w przededniu pierwszego dzwonka opowiedzieliśmy pokrótce o jednej z wielu szkół Wilna. Jednakże wszystkie szkoły Wilna i Wileńszczyzny — i te duże, i te najmniejsze pozdrawiamy z początkiem roku szkolnego i życzymy, by umysły napełniał wiedzą, a serce — wzajemną życzliwością. Bo ta jest nam bodaj bardziej niż lity potrzebna.

Łucja BRZOZOWSKA

NA ZDJĘCIACH: „W myśl nowej instrukcji będziemy w tym roku stawiać nie tylko piątki, ale i dziesiątki" — mówi pani Teresa Michajłowicz ostatnie „zabiegi kosmetyczne".

Fot. **Tadeusz Ważniewicz**

Wasze dziecko idzie do szkoły...

Liczone dni pozostają do rozpoczęcia nowego roku szkolnego. Początek jego będzie uświetniony wydarzeniem szczególnym: na Litwę zawita papież — Jan Paweł II. Nasz wielki Rodak. Wizyta Ojca Świętego będzie miała wpływ nie tylko na umocnienie uczuć religijnych, ale i kontaktów międzyludzkich w szerszym zakresie. Naród nasz zarówno w minionych stuleciach, jak też dziś ma wielu wybitnych przedstawicieli, z których możemy być dumni, a z ich życia czerpać wzorce postępowania, moc ducha. Warto o tym pamiętać. Pamiętać też w chwili, kiedy po raz pierwszy prowadzimy swe dziecko do szkoły.

Już od dobrych kilku lat mamy tu, na Wileńszczyźnie, powód do dumy — dzieci pobierających naukę w języku ojczystym nam przybywa. Szczególnie jest to widoczne na przykładach szkół m. Wilna, w których co roku witamy pokaźny zastęp pierwszaków. Cieszy to ogromnie. Tak samo zresztą, jak i przypadki, kiedy rodzice nie bojąc się przejściowych trudności, decydują się na przeprowadzenie swych pociech z rosyjskich klas do polskich.

Jednak w dalszym ciągu są nader niepokojące rozmowy o wyborze szkoły, decyzje — dla mnie niewytłumaczalne — kiedy to rodzice Polacy oddają swe dzieci do szkół z rosyjskim językiem nauczania, a ostatnio też z litewskim.

Motywacje tych decyzji są takie, jak i przed laty — ułatwić dziecku życie, dać lepszy start. Ale czy aby tak? Czy naprawdę w ten sposób ułatwiamy?

Dziś wiele dziedzin naszego życia podlega wyrachowaniu. Ale czy bezduszny rachunek: tu wygram, tam przegram, może być zastosowany wobec własnego dziecka? Dziecko idące po raz pierwszy do przedszkola czy szkoły przeżywa ogromne obciążenie emocjonalne, niepewność i strach. Nagle się okazuje w nowej sytuacji, wśród ludzi obcych, ma sprostać stawianym wymaganiom, ma się uczyć. Uczucia te się potęgują, gdy trafia na dodatek do środowiska obcojęzycznego. Ma tu do pokonania jeszcze jedną barierę — językową, ma zdobyć się na dodatkowy wysiłek, by je zrozumiano, i by mogło zrozumieć to, co do niego mówią wychowawca, nauczyciel, koledzy.

Najczęściej to obciążenie emocjonalne pozostawia niezatarte ślady w psychice dziecka. Nie na próżno przecież na całym świecie uznane jest za pewnik to, że naukę dziecko ma pobierać w ojczystym języku, w którym obcując może w pełni siebie wykazać.

Kiedy rodzice zapisując dziecko do szkoły rozważają, która szkoła jest lepsza, to w żadnym wypadku pojęcie „lepsza" nie może dotyczyć języka nauczania. Dla dzieci narodowości litewskiej tą najlepszą będzie bezspornie szkoła z litewskim językiem nauczania, rosyjskiej — z rosyjskim, zaś dla małego Polaka bez wątpienia — z polskim. Bowiem tam każde dziecko znajdzie i będzie rozwijało te wartości duchowe i moralne, w których wyrastało w domu rodzinnym. Tam dom będzie zawsze domem, a Ojczyzna ojczyzną, a nie „rodziną". Właśnie tu przed każdą wypowiedzią nie będzie też musiało każdego zwrotu nauczyciela tłumaczyć w myślach na język ojczysty.

Ktoś powie, że z biegiem czasu się przełamie, ale czy zdoła nadrobić zaległości, czy nie będzie się czuło ciągle gorsze, aż zamknie się w sobie i wyrośnie na człowieka z kompleksem niedowartościowania.

Rozważając nad tym, która szkoła jest lepsza, możemy więc brać pod uwagę jedynie **poziom nauczania**. A ten w dużej mierze od nas zależy, ponieważ oddając dziecko do szkoły, mamy prawo od niej wymagać, by zadbała o dobrych nauczycieli, wykładanie dodatkowych, potrzebnych przedmiotów. Musimy wymagać, a zarazem pomagać swojej szkole moralnie (właśnie darząc ją zaufaniem), jak też wspierać materialnie. Tego dopiero zaczynamy się uczyć, a musimy, bo przecież chodzi o nasze dzieci.

Właśnie szkoła w dzielnicy Justyniszki w Wilnie będzie tą pierwszą szkołą powojenną, którą społeczeństwo polskie buduje ze składek i z pomocą Stowarzyszenia „Wspólnota Polska".

Dbajmy wspólnie o nasze szkoły, a z pewnością będą dobre, bo mamy też wielką bezinteresowną pomoc z Macierzy, tak wiele pomocy zarówno w kształceniu nauczycieli, jak i metodycznej, naukowej.

Zresztą i dziś nie jest słuszne twierdzenie, że szkoły z polskim językiem nauczania są słabe. Jeżeli weźmiemy tak ważny wskaźnik jak liczbę absolwentów podejmujących studia, to się okaże, że jest on procentowo nawet wyższy w poszczególnych szkołach polskich w porównaniu z innymi. Młodzież nasza nieźle radzi sobie na studiach w Polsce i to też świadczy dobrze o możliwościach naszych nauczycieli i szkół. Owszem, zarówno kadra nauczycielska, jak i proces nauczania ma być doskonalony. W Wilnie konieczne jest bardziej samodzielne kształcenie nauczycieli dla szkół polskich różnych specjalności zgodnie z potrzebami.

Decydując o wyborze przedszkola lub szkoły rodzice często używają argumentu doskonałej znajomości języka państwowego. Ale przecież to, w jakim stopniu dziecko opanuje język państwowy, w dużej mierze zależy od nauczycieli lituanistów, od administracji szkoły, która z całą odpowiedzialnością powinna zadbać o należyty poziom jego nauczania. Poza tym zajęcia fakultatywne, pozalekcyjne, wycieczki, kolonie, przyjaźń i kontakt z dziećmi i młodzieżą narodowości litewskiej — oto właściwa droga do dobrego opanowania języka litewskiego.

W zasadzie absolwenci szkół z polskim językiem nauczania całkiem dobrze znają język litewski, o czym świadczą wyniki egzaminów maturalnych.

Bezgranicznie kochamy swe dzieci, życzymy im tylko dobra, chcemy, by były mądre, wykształcone, by godnie kontynuowały nasze życie. Oddając je do szkoły pamiętajmy, że jedynie człowiek kształtujący się i wyrastający w rodzimej kulturze i tradycjach ma poczucie godności i dumy, jak też potrafi uszanować ludzi innych narodowości, ich tradycję i kulturę.

W przededniu nowego roku szkolnego wszystkim nauczycielom, dzieciom, rodzicom Polska Macierz Szkolna składa serdeczne życzenia, by rok ten był szczęśliwy, zdrowy, by przyniósł dużo sukcesów w przekazywaniu i zdobywaniu wiedzy.

Teresa SOKOŁOWSKA,
wiceprezeska Polskiej Macierzy
Szkolnej na Litwie

(Honorarium przekazuję na budującą się szkołę w dzielnicy Justyniszki w Wilnie)

W WILNIE — 50 KLAS POLSKICH

Jutro dzieci i ucząca się młodzież znów pójdą do klas i audytoriów. Wszystkie szkoły w miarę swych sił i możliwości przygotowały się do rozpoczęcia nowego roku szkolnego. Niestety, nie wszystko jest w ich mocy, na przykład, skompletowanie zespołu pedagogicznego. Brakuje wielu specjalistów, zwłaszcza lituanistów oraz nauczycieli języków obcych, matematyki.

W tym roku w Wilnie rozpoczną działalność dwie szkoły prywatne, z litewskim i rosyjskim językiem wykładowym. Na początku roku szkolnego w zespołach polskich będą pewne problemy z podręcznikami. Nie ma jeszcze takich pozycji: Język litewski dla kl. V, Chemia nieorganiczna dla kl. IX-X, Czytanki dla kl. III, Informatyka dla kl. X-XII, Przyrodoznawstwo dla kl. II, Język rosyjski (II cz.) dla kl. V, Historia cywilizacji dla kl. X-XII. Podręczniki te według planu miały się ukazać przed 1 września. Jednakże z powodów technicznych oczekiwane są dopiero w październiku.

A teraz bardzo przyjemna informacja: pierwszych polskich klas w Wilnie jest plus minus 50. Najwięcej, jak zawsze, w szkole im. Wł. Syrokomli — 12, w szkole im. A. Mickiewicza — 7, im. Sz. Konarskiego i J.I. Kraszewskiego i nr 5 — po 4. Są i polskie klasy w wielu szkołach rosyjskich.

Inf. wł.

UPOMINKI NA CZEŚĆ WIZYTY PAPIEŻA

Wileński Kombinat „Daile" specjalizuje się w wytwarzaniu różnych pięknych rzeczy, które naprawdę można określić jako swoiste dzieła sztuki. Większość zatrudnionych — to plastycy, twórcy ludowi. Część z nich tworzy swe dzieła własnoręcznie. Inni przygotowują projekty wyrobów według zamówień od różnych organizacji lub indywidualnych klientów. Wykonanie wyrobów według projektów poleca się poszczególnym fachowcom lub wyspecjalizowanym grupom.

W „Daile" wytwarza się także piękna produkcję seryjną. Są to różnego rodzaju upominki, Poniżej trochę o upominkach, które nasz zespół przygotował na cześć przyjazdu papieża Jana Pawła II.

Dział dekoracji zadbał o powielenie i ładne wykończenie reprodukcji zdjęć papieża z jego autografem. Wierzący, którzy być może nie mają w swoim domu zdjęcia papieża, teraz mogą je nabyć. Przygotowano kilka wariantów zdjęć. Są one oprawione w kartonowe albo skórzane ramki z ornamentami i mają przymocowane od tyłu podpórki, a więc można je postawić. Cena zdjęcia w kartonowej ramce — 7 litów, w skórzanej — 26 lt. Kto lubi większe zdjęcia, może kupić portret papieża w drewnianej ramce, cena 30 lt.

Specjalnie na cześć przyjazdu papieża artystka-malarka Joanna Plikšytė przygotowała dwie kolorowe pocztówki. Na jednej z nich Matka Boska Ostrobramska i emblemat Ojca Świętego, na drugiej widoki Wilna z wieżami kościelnymi, też z emblematem papieskim. Cena 74 ct.

Twórcza grupa plastyków pod kierunkiem Algisa Kodisa oprawiła w piękne skórzane okładki litewskie książeczki do nabożeństwa, przygotowane przez księdza Ričardasa Mikutavičiusa. Cena takiej książeczki — 17 lt. Plastycy chcieli też ozdobić polskie książeczki do nabożeństwa, ale nie mieli polskich egzemplarzy.

Według specjalnego zamówienia ta sama grupa plastyków przygotowała skórzane okładki z podpisem „Wizyta w Litwie Jana Pawła II. 1993".

Plastyk L. Pivoriunas stworzył projekt pamiątkowego medalu z okazji przyjazdu Ojca Świętego. Cena 14 lt. Zaś pracownicy odlewni odlali naścienny wizerunek „Arka Noego" według projektu plastyka z Telšiai Romasa Inčiurauskasa.

Wszystkie wyżej wymienione upominki już dziś można nabyć w sklepie przy kombinacie „Dailė" (ul. Kauno 36) oraz we wszystkich sklepach „Dailė", w domu towarowym „Vaikų pasaulis" i w innych. Można to będzie też kupić w dniach wizyty papieża.

Anna CZAJKOWSKA

NA ZDJĘCIACH: ci ludzie pracowali przy wytwarzaniu upominków z okazji przyjazdu Ojca Świętego — S. Tarvydienė oraz D. Stasiūnas.

Fot. **autor**

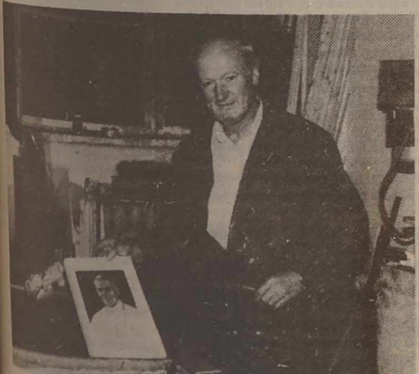

DOWCIPY numeru

SPRAWY DAMSKO-MĘSKIE

— Wiesz, kiedy oświadczyłem się Marioli, to mi powiedziała, że będę z nią czuł jak w siódmym niebie...

— Zgadza się, ona już sześć razy była zamężna.

* * *

Kowalski odwiedza kolegę w jego mieszkaniu.

— Dlaczego sam szorujesz podłogi? Czy twoja gosposia odeszła?

— Nie, ale się z nią ożeniłem.

* * *

— Dlaczego ty tyle palisz — wypomina żona mężowi — czy ty wiesz, że kropla nikotyny zabija konia?

— Tak, wiem i dlatego konie nigdy nie palą.

Z RÓŻNYCH SZUFLAD

Policjant zatrzymuje samochód:

— Panie kierowco zapłaci pan mandat za zbyt szybką jazdę...

— Ale panie władzo, nie jechałem szybciej jak 50 kilometrów na godzinę!

— Radar pokazuje 80 km/h...

— Ależ zapewniam pana, że tak szybko nie jechałem.

W tym momencie przez okno wychyla się żona kierowcy i mówi:

— Panie władzo sprzeczanie się z nim kiedy jest pijany zupełnie nie ma sensu...

„Zatrzymaj się na chwilę w Szumsku ..."

Turysta czy pielgrzym z każdej wędrówki wraca wzbogacony o mądrość minionych pokoleń i historię obejrzanych zabytków. W przepięknej krainie Wileńszczyzny spotykamy „cuda architektury" wkomponowane w pejzaże pagórków, rozległych lasów, wijących się rzek, cichych jezior...

Podróżując z Wilna w kierunku Naroczy, turysta na szlaku swojej wędrówki może zatrzymać się na chwilę w miejscowości Szumsk. Wysiadając z autobusu lub pociągu linii Wilno-Gudogaje-Mińsk udajemy się do centrum miejscowości, gdzie na terenie parafii Szumsk znajdują się wielkiej klasy zabytki kultury. Nad okolicą wznosi się kościół z klasztorem, brama-dzwonnica, dwie kapliczki oraz świecki zespół pałacowy.

HISTORIA KOŚCIOŁA

Z archiwalnych dokumentów wiemy, że pierwszy kościół drewniany i klasztor zbudowano w latach 1696-1705. Fundatorem był Michał Rafał Szumski. Od nazwiska też właścicieli powstała nowa nazwa tej miejscowości. W roku 1867 zaczęto budować murowany kościół według projektu architekta Rusela, który całkowicie wykończono w 1789 r. Szumscy ofiarowali wybudowane zabytki 00 Dominikanom. Przez dziesiątki lat Dominikanie byli tu kustoszami, aż do powstania styczniowego. Po powstaniu w roku 1864 kościół z klasztorem został przekazany prawosławnym i przekształcony w cerkiew. Dowodem tego są ornamenty na fasadzie świątyni oraz zmienione stylowe prezbiterium. Dopiero w 1919 r. kościół z klasztorem zwrócono katolikom.

Na uwagę zasługuje kompozycja przestrzenna całego kompleksu sakralnego. Klasztor murowany (zbudowany w latach 1835-39 na miejscu starego drewnianego, łącząc się od północy zakrystią z kościołem tworzy charakterystyczny dziedziniec przyklasztorny. Dwie XIX-wieczne kapliczki — wraz z bramą — dzwonnicą z lat 1833-1860 — nadają całości wygląd bazyliki.

Po II wojnie światowej klasztor przekazano na użytek miejscowego sowchozu, który przyczynił się do maksymalnego zniszczenia tego zabytku.

WSPÓLNOTA GOSPODARZEM ZABYTKÓW

Wołanie: „Na ratunek zabytkom" — jak echo rozlega się po Litwie ... Czekają na pomoc zamki, klasztory, kościoły, pałace, dworki. Klasztor w Szumsku doczekał się swoich pierwszych prac restauracyjnych. Stało się to dzięki zrozumieniu miejscowej ludności — czyli parafian, że kościół i klasztor są ich własnością, że oni są dziedzicami spuścizny po swoich praojcach. Świątynia — budowla z kamienia — żyje dzięki modlitwie wiernych i jest uświęcona Przenajświętszą ofiarą Mszy św. Jest miejscem publicznym wyznawców Jezusa Chrystusa. Rozumiemy, że z punktu widzenia historii sztuki zabytki te mają także znaczenie społeczne. Jednak należy podkreślić, że bezpośrednim gospodarzem tych obiektów sakralnych jest wspólnota parafialna, chrześcijanie, którzy kiedyś wznieśli budynki dla potrzeb duchowych własnych i następnych pokoleń. Dlatego chrześcijanie muszą całym sercem dbać o stan tych obiektów, by nie powtórzyła się historia sprzed lat — bezkarne niszczenie zabytków.

Świątynia w Szumsku gromadzi coraz więcej wiernych na modlitwę, naukę śpiewów, konferencje kapłanów — staje się niemalże centrum kultury w tej miejscowości. Bezinteresowna praca parafian przy kościele i jego otoczeniu, dobrowolne ofiary pieniężne na remont klasztoru owocują w postaci wyłaniającego się ze zniszczenia piękna.

Sprawa odnowy klasztoru wzbudziła zainteresowanie Ministerstwa Kultury i Oświaty Litwy. Kiedy do ministerstwa dotarła wiadomość, że mieszkańcy własnymi siłami zaczęli odnawiać klasztor, wystąpiło ono z propozycjami współpracy. Jednak ludzie, po tylu latach dewastacji zabytków sakralnych przez poprzednie rządy i instytucje państwowe, z pewną nieufnością traktują propozycje nowych instytucji. Wynika to może i stąd, że często sprawy kultury nadal rozpatruje się na płaszczyźnie politycznej. Zbyt dużą wagę przywiązuje się do batalii, do kogo należą zabytki sakralne, a zbyt mało akcentuje się konieczność ich odnowy.

Dobrym rozwiązaniem problemów jest zgodna współpraca państwa z Kościołem, ale nie w kontekście, że ksiądz jest podwładnym danej instytucji państwowej... Oczywiście, jest kustoszem-opiekunem duchowym i prawnym gospodarzem obiektu. On wraz z parafianami ponosi odpowiedzialność za te obiekty.

Zmieniające się instytucje, struktury państwowe, poszczególni pracownicy tych instytucji, jak dowodzi historia, nie zawsze byli godni miana gospodarzy. Lecz zawsze — w najtrudniejszych sytuacjach historycznych, politycznych — prawdziwymi stróżami — gospodarzami cennych zabytków było społeczeństwo, wspólnoty lokalne. Dlatego wychowywanie nowego pokolenia musi prowadzić ku umiłowaniu własnych zabytków, poznawaniu i zabezpieczeniu ich. Należy nauczyć młodzież właściwej oceny tego, co ją otacza, co jest jej dziedzictwem.

Mamy wiele dowodów, że brak u poszczególnych ludzi świadomości i odpowiedzialności (osobistej i społecznej) za poszczególne zabytki — sakralne i świeckie — staje się obecnie największym zagrożeniem dla tych obiektów. Sporo niezwróconych dla wielowiekowych właścicieli obiektów sakralnych ulega dziwnym przekształceniom. Dostają się one w ręce ludzi, spółek lub instytucji, które pragną w budynkach sakralnych, klasztorach — otworzyć — fryzjernie, bary, kawiarnie, zakłady. Zaś obiekty oddane prawowitym właścicielom — parafianom, wspólnotom religijnym, zakonom — otaczane są właściwym szacunkiem i opieką.

Jestem pełem uznania i podziwu dla swoich parafian z Szumska i okolicznych wiosek. Są ogromnie przywiązani do swojej spuścizny i wbrew wszystkiemu, mają poczucie, że dla ich dobra, dla dobra dzieci i młodzieży, należy szybko odnowić klasztor i upiększyć teren przykościelny. Założenie dachu na mury klasztorne jest podstawą do dalszej pracy. Parafianie, chociaż nie należą do ludzi zamożnych, potrafią każdy swoją cegiełkę położyć w tworzenie Domu Rekolekcyjnego dla młodzieży. Wszystkim z parafii i spoza — za przyłączenie się do grona fundatorów odbudowy klasztoru — składam chrześcijańskie — Bóg zapłać!

* * *

„Gość w dom — Bóg w dom" — stare przysłowie sprawdza się wśród gospodarzy parafii. Z Bożym błogosławieństwem, radością i uśmiechem zawitali tutaj kapłani z Białorusi, Litwy i Polski„: alumni, profesorzy bp Aleksander Kaszkiewicz z Grodna, bp Edward Materski z Radomia, jak też przedstawiciele Ambasady na Litwie, młodzieży litewskiej i polskiej, harcerskiej, Forum Młodzieży Polskiej na Litwie, pielgrzymi, którzy powrócili z Rzymu. Ich obecność w zapomnianym zakątku Wileńszczyzny daje dla miejscowych mieszkańców nowe możliwości współpracy i przyjaźni z bliźnim, aby ożywione ich serca mogły doskonalej żyć dla Boga i ludzi. Takim umacniającym dniem dla parafian były prymicje księży neoprezbiterów: o. Marka, ks. Zbyszka, ks. Andrzeja podczas odpustu na uroczystość Matki Bożej Szkaplernej. Świadectwo ich powołania kapłańskiego, przed przyjazdem Ojca Świętego na Litwę, w wielu chłopcach i dziewczętach zaowocowało pytaniem: a może i mnie wzywa Chrystus: "Pójdź za mną"?

Uczynimy wszystko, aby w naszych sercach i rodzinach panowała zgoda i miłość. Parafia niech będzie Domem Bożym dla wszystkich ludzi świata.

Ks. Dariusz STAŃCZYK

NA ZDJĘCIACH: świeżo odnowiony kościół w Szumsku; prymicje księży podczas uroczystości Matki Bożej Szkaplernej.

Fot. **Bronisława Kondratowicz**

Zatwierdzone uchwałą rządu
Republiki Litewskiej nr 609 z 6 sierpnia 1993 r.

PRZEPISY O SKŁADZIE CELNYM

1. Przepisy niniejsze regulują działalność składu celnego oraz tryb realizowania procedury składowania celnego. W przepisach tych stosuje się pojęcia:

1.1. „składowanie celne" — procedura celna, podczas której towary, za które nie zapłacono cła importowego i innych opłat (akcyzy itp.), albo wobec których stosuje się zakazy lub ograniczenia wwozu są strzeżone na ustalonej części chronionego przez urząd celny obszaru celnego (w składzie celnym) Republiki Litewskiej, warunkowo zwalniając je z ceł i innych opłat, zakazów lub ograniczeń. W czasie procedury składowania celnego zezwala się na prowadzenie rutynowych operacji porządkowania przechowywanych w składzie celnym towarów, przygotowywania ich do transportowania (wykorzystując skład celny jako terminal eksportowo-importowy) dokonywania ich ekspertyzy i konsygnacji;

1.2. „otwarty skład celny" — to skład celny, w którym mogą przechowywać wwiezione zza granicy towary wszystkie osoby prawne i podmioty gospodarcze, nie posiadające statusu osoby prawnej, jak też osoby fizyczne (dalej nazywane osobami),mające siedzibę w Republice Litewskiej, a w przypadkach określonych przez ustawy i inne akty prawne Republiki Litewskiej, również osoby, przewożące towary tranzytem;

1.3. „zamknięty skład celny" — to skład celny, w którym może przechowywać wwiezione z zagranicy towary wyłącznie właściciel składu celnego dla zaspokajania własnych potrzeb;

1.4. „cła i opłaty importowe" — wszystkie cła i inne opłaty (akcyzy itp.), pobierane za importowane towary lub związane z importem towarów, z wyjątkiem opłat za wyświadczone usługi;

1.5. „nadzór celny" — całokształt przedsięwzięć, stosowanych przez urząd celny dla realizowania ustaw i innych aktów prawnych Republiki Litewskiej, za których wykonanie ponosi on odpowiedzialność;

1.6. „gwarancja" — to pisemne zobowiązanie zarejestrowanego w Republice Litewskiej podmiotu gospodarczego wobec urzędu celnego w sprawie całkowitego lub częściowego ponoszenia odpowiedzialności, jeżeli dłużnik (osoba składująca towary) nie spełni powinności albo spełni ją nieodpowiednio:

1.7. „wykonawca procedury składowania celnego" — to osoba przechowująca towary w składzie celnym, która zobowiązała się wobec urzędu celnego do spełniania wymagań określonych w ustawach i innych aktach prawnych Republiki Litewskiej, jak też w tych przepisach, związanych z procedurą składowania celnego stosowaną wobec towarów.

2. Otwarte składy celne mogą posiadać urzędy celne, jak też osoby, mające zezwolenie dyrektora Departamentu Ceł na założenie otwartego składu celnego.

Zamknięte składy celne mogą posiadać osoby, mające zezwolenie dyrektora Departamentu Ceł na założenie zamkniętego składu celnego.

3. Za wykonywanie procedury składowania celnego zgodnie z wymaganiami ustaw i innych aktów prawnych Republiki Litewskiej, jak też niniejszych przepisów odpowiedzialność ponoszą wykonawca procedury składowania celnego i kierownik (właściciel) składu. Po uzgodnieniu z urzędem celnym wykonawca procedury składowania celnego może być zamieniony.

4. W składach celnych zezwala się przechowywać:

4.1. wwiezione z zagranicy przeznaczone na eksport towary, dla których ustalono cła importowe i inne opłaty. Przy eksportowaniu tych towarów nie pobiera się za nie cła importowo-eksportowego i innych opłat;

4.2. tymczasowo wwiezione towary, które zamierza się zwrócić znowu za granicę nie obrobione i nie przetworzone albo którymi przewidziano dysponowanie w trybie określonym przez ustawy i inne akty prawne Republiki Litewskiej: w tym wypadku nie stosuje się gwarancji i zastawów, przewidzianych przy wykonywaniu procedury tymczasowego wwozu.

5. W otwartych i zamkniętych składach celnych mogą być przechowywane wszystkie wwiezione z zagranicy towary, dla których ustalono cła importowe i inne opłaty albo wobec których stosowane są zakazy lub ograniczenia wwozu, z wyjątkiem zakazów i ograniczeń, ustalonych na podstawie wymagań bezpieczeństwa państwowego, moralności publicznej, zdrowia, hiegieny, weterynarii lub fitosanitarii, jak też związanych z ochroną patentów, znaków towarowych i praw autorskich, niezależnie od ilości towarów, państwa ich pochodzenia, jak też państwa, z których towary zostały wwiezione i do których zamierza się wywieźć.

Niebezpieczne towary, towary, mogące oddziaływać na inne towary, jak też towary, do których chronienia potrzebne są specjalne urządzenia, mogą być przechowywane wyłącznie w składach celnych specjalnie przystosowanych do tych potrzeb.

Towary, które mogą być przechowywane w składzie celnym, wyszczególnia się w zezwoleniu na założenie składu celnego.

6. Procedury składowania celnego nie stosuje się wobec:

6.1. towarów, trzymanych w tymczasowych przechowalniach (zamykanych pomieszczeniach lub na ogrodzonych albo nieogrodzonych placach, na których, po uzgodnieniu z urzędem celnym, towary mogą być przechowywane do przeprowadzenia kontroli celnej);

6.2. towarów wwiezionych tymczasowo do przerobu;

6.3. towarów, których wwóz do Republiki Litewskiej jest zabroniony lub ograniczony na podstawie wymagań ochrony bezpieczeństwa państwowego, moralności publicznej, zdrowia, higieny, weterynarii lub fitosanitarii, patentów, znaków towarowych i praw autorskich.

7. W składzie celnym zezwala się na wykonywanie rutynowych operacji porządkowania przechowywanych w nim towarów: poprawienie opakowania lub wyglądu towarów, przygotowanie ich do transportu (rozpoczęcie wyładunku, układanie w pakietach, sortowanie i rozdzielenie oraz przepakowanie), jak też świadczenie usług składu celnego (ważenie, mierzenie, przeprowadzenie ekspertyzy, oszacowanie).

8. Usługi, jakie mogą być świadczone w składzie celnym, wyszczególnia się w zezwoleniu na założenie składu celnego.

Na świadczenie dodatkowych usług składu celnego oraz rozszerzenie asortymentu towarów dopuszczalnych do składowania należy uzyskać zgodę urzędu celnego.

9. Wykonawcy procedury składowania celnego zezwala się:

9.1. przeglądać towary;

9.2. przed wniesieniem ustalonych ceł importowych i innych opłat w razie potrzeby pobierać próbki towarów;

9.3. dokonywać operacji niezbędnych dla zachowania kondycji towarów;

9.4. w trybie określonym przez ustawy Republiki Litewskiej zmieniać właściciela składowanych towarów.

10. Pomieszczenie składu celnego powinno być przydatne do przechowywania towarów wyszczególnionych w zezwoleniu na założenie składu. Kierownik (właściciel) składu celnego powinien zapewnić, aby pomieszczenie miało niezbędne wyposażenie techniczne i środki ochrony.

Kwestie utrzymania, konstrukcji i rozplanowania składu celnego, jak też składowania w nim przechowywanych towarów, kontroli celnej, inwentaryzacji i ewidencji rozstrzyga kierownik (właściciel) składu celnego po uzgodnieniu z urzędem celnym.

11. Wykonawca procedury składowania celnego i kierownik (właściciel) składu celnego w trybie określonym przez ustawy i inne akty prawne Republiki Litewskiej zawiera umowę o wzorze uzgodnionym z urzędem celnym w sprawie przechowywania towarów w składzie celnym.

12. Do składu celnego przyjmowane są towary zgłaszane do kontroli celnej i deklarowane na podstawie zatwierdzonych przez Departament Ceł przepisów o deklarowaniu i kontroli celnej towarów.

13. Wykonawcy procedury składowania celnego zezwala się zabierać ze składu celnego wszystkie towary lub ich część i eksportować, importować, przenieść je do innego składu celnego, jak też stosować wobec nich inne procedury celne, w każdym przypadku przestrzegając ustalonych warunków i załatwiając wszystkie obowiązujące formalności.

14. Wycofując ze składu celnego zepsute lub uszkodzone w składzie celnym z powodu nieszczęśliwego wypadku, klęski żywiołowej lub innych okoliczności (force majeure) towary, wobec tych (zepsutych lub uszkodzonych) towarów stosowane są ustalone cła importowe i inne opłaty.

15. Po udowodnieniu przez wykonawcę procedury składowania celnego dla urzędu celnego, że przechowywane w składzie celnym towary zostały zniszczone lub całkowicie utracone z powodu okoliczności podanych w punkcie 14, za te towary nie pobiera się cła importowego i innych opłat.

16. Wykonawca procedury składowania celnego może zrzec się wszystkich lub części przechowywanych w składzie celnym towarów na rzecz państwa lub likwidować je pod nadzorem urzędu celnego. Towary likwiduje się na koszt wykonawcy procedury składowania celnego lub innej zainteresowanej osoby.

17. Za importowane odpady i złom, pozostałe po zlikwidowaniu towarów, pobiera się cło importowe i inne opłaty ustalone dla importu tych odpadów lub złomu.

18. Towary ze składu celnego mogą być wwożone do obszaru celnego Republiki Litewskiej dopiero po przeprowadzeniu ich kontroli celnej oraz ich zadeklarowaniu na podstawie zatwierdzonych przez Departament Ceł przepisów o deklarowaniu i kontroli celnej ich towarów oraz po wniesieniu za nie ustalonego cła importowego oraz innych opłat.

W razie importowania towarów przechowywanych w składzie celnym cło importowe i inne opłaty oblicza się na podstawie taryf celnych Republiki Litewskiej, obowiązujących w dniu przedstawienia deklaracji o imporcie tych towarów.

19. W razie przedstawienia przez wykonawcę procedury składowania celnego gwarancji, zezwala się wydać ze składu celnego towary, przeznaczone na import do obszaru celnego Republiki Litewskiej, za które nie wniesiono cła importowego i opłat.

20. Towary mogą być przechowywane w składzie celnym nie dłużej niż w ciągu roku. Po upływie tego terminu wykonawca procedury składowania celnego powinien wnieść za te towary cło importowe i i inne opłaty.

21. urząd celny ma prawo:

21.1. ustalić wymagania wobec konstrukcji i rozplanowania składu celnego, jak też ochrony przechowywanych w nim towarów, trybu ich kontroli celnej oraz pracy celników;

21.2. nie zezwalać na przyjęcie do składu celnego lub wydanie z niego towarów, jeżeli nie przestrzega nych wymagań ich przyjęcia wania;

21.3. żądać, aby składy ce zamykane na dwa zamki (jeden należący do urzędu celnego);

21.4. dodatkowo oplombow mieszczenia składu plombami celnego;

21.5. stale lustrować pom nia składu celnego;

21.6. prowadzić ewiden warów przechowywanych w celnym lub ustalać wymagania d ce ewidencji towarów;

21.7. inwentaryzować towary chowywane w składzie;

21.8. w przypadku, gdy kier (właściciel) składu celnego nie strzega ustaw i innych aktów nych Republiki Litewskiej, jak magań niniejszych przep wstrzymać lub przerwać dział składu celnego;

21.9. realizować określony ustawy i inne akty prawne Re Litewskiej nadzór nad dział składu celnego.

22. Składem celnym kieruje i si odpowiedzialność za jego dział gospodarczą w trybie ustalonym ustawy i inne akty prawne Rep Litewskiej kierownik (właści składu celnego.

23. Kierownik (właściciel) celnego w trybie ustalonym prze wy i inne akty prawne Republiki skiej ponosi odpowiedzialność tę lub uszkodzenie tow przechowywanych w składzie ce Właściciel składu celnego pow wnieść cło importowe i inne opła towary utracone z jego winy.

24. Czas pracy składu celneg uzgodnieniu z urzędem celny którego strefie działalności zn się skład celny, ustala kierow (właściciel) składu celnego.

25. Jeżeli przewiduje się prz zienie towarów do składu celneg wywiezienie z niego poza god pracy tego składu, kierow (właściciel) składu celnego pow 48 godzin wcześniej powiadomić urząd celny, w którego st działalności znajduje się skład i u nić z nim czas przywiezienia (wyw towarów.

26. W składzie celnym powin prowadzona ewidencja przecho nych w nim towarów. Tryb ewi kierownik (właściciel) składu cel uzgadnia z urzędem celnym.

27. Urząd celny kontroluje e dencję przyjmowanych do składu c nego i wydawanych z niego tow jak też prowadzenie dokumen związanych z kierowaniem skład Kierownik (właściciel) składu cel co kwartał, do 10 dnia pierwszego siąca następnego kwartału, jak żądanie urzędu celnego, składa u wi celnemu, w którego str działalności znajduje się skład, wozdanie z obrotu towarów w pop nim kwartale.

28. Kierownik (właściciel) celnego przedkłada urzędowi c mu, w którego strefie działaln znajduje się skład, zatwierd wzory podpisów oraz używanych częci pracowników, upoważn do podpisywania dokumentów s celnego.

TRYB ZAKŁADANIA SKŁADÓW CELNYCH

1. Tryb ten reguluje zakładanie składów celnych na obszarze celnym Republiki Litewskiej. Zgodnie z tym trybem skład celny mogą zakładać zarejestrowane w Republice Litewskiej osoby prawne i podmioty gospodarcze, nie mające statusu osoby prawnej (dalej zwane — osobami). Urzędy celne mogą zakładać składy celne na podstawie rozporządzenia Departamentu Ceł przy Ministerstwie Finansów (dalej nazywany Departament Ceł) .

2. Osoby, pragnące założyć składy celne, powinny przedstawić w Departamencie Ceł następujące dokumenty:

2.1. podanie do dyrektora Departamentu Ceł, w którym ma być podany adres siedziby, telefon przedsiębiorstwa pragnącego założyć skład celny, cel założenia składu celnego, adres, typ (otwarty, zamknięty) zakładanego składu celnego, adres najbliższego urzędu celnego, towary przewidziane do składowania. W podaniu wskazuje się ponadto, czy istnieje możliwość zainstalowania telefonu w pomieszczeniu zakładanego składu, wyznaczenia pomieszczeń dla funkcjonariuszy urzędu celnego, ładowania i ważenia towarów;

2.2. zaświadczenie o rejestracji przedsiębiorstwa, uprawniającego do świadczenia usług, jeżeli zamierza się założyć otwarty skład celny;

2. 3. schemat pomieszczeń (placu) zakładanego składu celnego;

2.4. dokument, potwierdzający prawo własności do pomieszczenia (placu) albo umowę o jego dzierżawie:

2.5. za świadczenie placówki bankowej o wypłacalności osoby, zamierzającej założyć skład celny:

2.6. orzeczenie urzędu celnego, w którego sferze działalności ma być założony skład celny, co do przydatności pomieszczeń (placu) na skład celny.

3. Zezwolenie na założenie składu celnego (według załącznika) wydaje dyrektor Departamentu Ceł.

4. Jeżeli kierownik (właściciel) składu celnego nie przestrzega ustawy Republiki Litewskiej o urzędzie celnym, uchwały rządu Republiki Litewskiej nr 442 z 16 czerwca 1993 r. „O zakładaniu składów celnych" (Dziennik Ustaw, 1993, nr 24-572), przepisów o składzie celnym, innych aktów prawnych regulujących działalność składu celnego, to Departament Ceł ma prawo wstrzymać lub przerwać działalność składu celnego. W tym przypadku na polecenie dyrektora Departamentu Ceł zawiesza się ważność zezwolenia na założenie składu celnego albo anuluje się je. O wstrzymaniu działalności składu lub jej przerwaniu pisemnie powiadamia się kierownika (właściciela) składu celnego. Działalność składu celnego powinna ustać w terminie miesiąca od dnia anulowania zezwolenia.

5. Kierownik (właściciel) składu celnego może przerwać działalność składu celnego zgodnie z własną decyzją, zawiadamiając o tym w terminie miesięcznym Departament Ceł.

6. Urząd celny nie ponosi odpowiedzialności za straty , jakie ponoszą osoby z tej przyczyny, że nie przestrzegają wymagań niniejszego trybu. Osoby, które nie zgadzają się z decyzjami urzędu celnego, podjętymi na podstawie tego trybu, mają prawo zaskarżyć je w trybie ustalonym przez ustawy Republiki Litewskiej.

Uchwała rządu Republiki Litewskiej nr 630 z dnia 17 sierpnia 1993 r.

O CZĘŚCIOWEJ ZMIANIE UCHWAŁY RZĄDU REPUBLIKI LITEWSKIEJ NR 128 Z DNIA 3 MARCA 1993 R.

Rząd Republiki Litewskiej **postanawia:**

1. Częściowo zmieniając uchwałę rządu Republiki Litewskiej nr 128 „O przewozie pasażerów i ładunków przez granicę państwową Republiki Litewskiej" a dnia 3 marca 1993 r. (Dz. U., 1993 r., nr 9-217):

1.1. uzupełnić uchwałę następującym punktem 2.3:

„2.3. Wydane przez Ministerstwo Komunikacji Republiki Litewskiej jednorazowe zezwolenia ustalonego wzorca na przewóz podróżnych nieregularnymi rejsami. Zezwolenia te mogą być zniesione w drodze wspólnej decyzji Ministerstwa Komunikacji Republiki Litewskiej, Ministerstwa Ochrony Kraju i Departamentu Ceł";

1.2. punkt 4.2.1. dać następująco:

„4.2.1. środki transportu ładunkowego, przewożące zmarłych, szybko psujące się ładunki, niebezpieczne ładunki 1+9 klasy, bydło, a także środki transportu ładunkowego powracające po wwiezieniu towarów przeznaczonych na cele dobroczynności (pomoc humanitarną) lub specjalną pomoc";

1.3. wspomnianą uchwałę uzupełnić punktami 4.2.4, 4.2.5 i 4.3:

„4.2.4. Samochody osobowe, wiozące osoby posiadające zezwolenia Ministerstwa Komunikacji ustalonego wzorca zatwierdzone specjalną pieczęcią. Pozwolenia te zazwyczaj się wydaje na bezpośrednie decyzje ministrów i kierowników służb państwowych;

4.2.5. Samochody osobowe bez specjalnych zezwoleń wiozące osoby, posiadające paszporty dyplomatyczne lub oficjalne zawiadomienie o śmierci bliskich.

4.3. Pozwalać na przekroczenie granicy państwowej Republiki Litewskiej i Rzeczypospolitej Polskiej (przejście graniczne w Łoździejach) wyłącznie obywatelom WNP, którzy mają paszporty dyplomatyczne lub jadą środkami transportowymi przewożącymi podróżnych regularnymi rejsami. Obywatele Republiki Lite i innych państw to przejście prze czają bez ograniczeń";

1.4. Punkt 5 dać następując

„5. Departament Ceł powin pewnić, by:

5.1. posterunki celne gra państwowej stemplowały odpow mi pieczątkami wskazane w punk 1.2-1.4 oraz 2.3. niniejszej uchwały wolenia i karty drogowe;

5.2. zostały zarejestrowane ws kie osoby, udające się przez prze kontroli granicznej w Łoździej zezwoleniami, umożliwiającymi roczenie go poza kolejką, a także 2 tygodnie była składana inform tych osobach i zostały zwrócone Mi terstwu Komunikacji zabrane im wolenia".

2. Uznać za nieprawomocne porządzenie Rządu Republiki Lit skiej nr 7p z 8 stycznia 1993 r. „O przekraczania granicy litewsko-p kiej".

Prem

Adolfas ŠLEŽEVI

Minister Łączności i Inform
p.o. ministra komunik
Gintautas ŽINTE

Sejm Wileński 1922 r.

Kronika dokumentalna

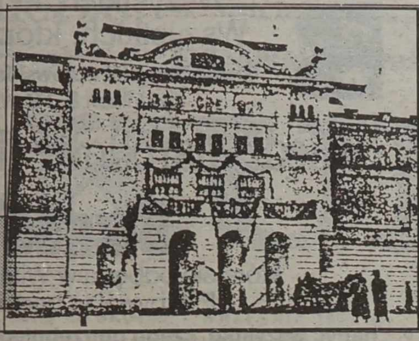

16 marca 1923 r. na posiedzeniu Sejmu poinformowano posłów o decyzji Rady Ambasadorów. Marszałek Rataj w swoim wystąpieniu tego dnia mówił:

„Dla nas nic się nie zmieniło. Zmiana nastąpiła dla świata i w tem leży doniosłość faktu. Decyzją Rady Ambasadorów otrzymały nasze granice wschodnie sankcję międzynarodową. Państwo polskie przestało być dla świata czemś terytorjalnie nieokreślonem i płynnem. Teraz dopiero wchodzi Polska na arenę międzynarodową jako konkretna pozycja, której żaden mąż stanu w swoim rachunku pominąć nie może, jako określona siła, która chce być twórczą w pokojowej współpracy państw w mnożeniu dóbr duchowych i materjalnych. Decyzja Rady Ambasadorów jest ostatnim etapem w dziele budowy państwa polskiego, o ile chodzi o jego granice".

Na tym samym posiedzeniu zabierał też głos premier gen. Sikorski, stwierdził on m.in.:

„Znaczenie tego faktu dla narodu i państwa jest pierwszorzędne. Jest to obok traktatu ryskiego z marca 1921 i załatwienia sprawy śląskiej z października tegoż roku, największy akt międzynarodowy dla Polski od chwili podpisania traktatu wersalskiego. Rozstrzygnięcie powyższe stanowi niezbędne uzupełnienie tych traktatów, stanowi uwieńczenie dzieła wskrzeszenia Polski niepodległej. (...)

Ostatnia decyzja konferencji ambasadorów stwierdza fakty dobrze Polakom znane i sercu polskiemu bliskie, bo polską krwią okupione. Stwierdza ona, że polskie Wilno dwukrotnie wysiłkiem naszego żołnierza wyrwane barbarzyństwu, także i ze stanowiska międzynarodowego należy odtąd na zawsze do Macierzy".

Rataj i Sikorski w swoich przemówieniach wyraźnie przedstawili wartość tej uchwały dla Polski. Nie zmieniała ona niczego, bo zmienić nie była w stanie, potwierdziła ona jedynie stan faktyczny osiągnięty przez Polaków metodą faktów dokonanych. Co się tyczy interesującej nas Wileńszczyzny, to ostateczne ustalenie i zatwierdzenie granicy z Litwą było możliwe ze względu na zmianę stosunku mocarstw do tego państwa. Prawdopodobnie gdyby na początku roku 1923 Litwa nie zagarnęła siłą Kłajpedy, to będąc ciągle traktowana jako ofiara agresji mogłaby liczyć na poparcie mocarstw w swoich pretensjach do „agresywnej" Polski. Oczywiście w sferze stosunków polsko-litewskich decyzja Rady Ambasadorów nie zmieniała niczego, gdyż sankcjonowała tylko stan faktyczny. Jednak właśnie ze względu na tę sankcję spowodowało to jeszcze większe usztywnienie stosunku Litwy do Polski. Teraz, po okresie ciągłych zmian granic, starć zbrojnych i wielu konferencji, następował okres tak zwanej wojny nie wojny. Zostają ostatecznie zerwane wszelkie stosunki dyplomatyczne między obu państwami, nie ma żadnej oficjalnej wymiany gospodarczej (w strefie nadgranicznej handlują tylko przemytnicy), granica polsko-litewska staje się granicą martwą.

Zachodzi pytanie, czy takiego stanu można było uniknąć. Otóż znając bardzo pogmatwane stosunki etniczne na Kresach, pamiętając o tym, że i strona polska, i strona litewska mogły udowodnić swoje historyczne prawa do Wilna, wydaje się, że do takiej sytuacji musiało dojść. Ani jedna, ani druga strona nie mogła ze względów prestiżowych zrezygnować ze swoich praw do Wilna, gdyż oznaczałoby to zrezygnowanie ze swoich podstawowych praw. Litwini mieli przecież prawo domagać się swojej prastarej stolicy, symbolu wielkości i wspaniałości państwa, którego kontynuacją chciała być odrodzona Litwa. Polacy z kolei nie mogli stworzyć precedensu, że oddaje się dobrowolnie ziemie zamieszkane licznie przez Polaków, ziemie, na których było widać efekty pracy kilku pokoleń Polaków. Taki precedens w okresie, gdy o przynależności różnych terytoriów historycznie polskich do odradzającej się Rzeczypospolitej decydowały plebiscyty lub nawet tylko sama decyzja mocarstw, mógł być zgubny dla przyszłości Polski. Bardzo szybko wszyscy mogli się przekonać, że Polska dostała tylko to, co wywalczyła własnymi rękami, o żadnych prezentach nie było mowy. W związku z powyższym żaden rząd mieniący się polskim nie mógłby postąpić inaczej, tego wymagała po prostu polska racja stanu.

Wypada się jeszcze zastanowić nad jednym: czy federacyjna polityka Piłsudskiego miała jakikolwiek sens i szansę powodzenia. Z tego, co napisano w tej pracy, wynika, że szans na realizację takiej koncepcji w tym czasie nie było, gdyż nie było się z kim federować ze względu na ogólny trend wśród odradzających się narodów do tworzenia własnych narodowych państw, chcących prowadzić swoją własną politykę. Właśnie ze względu na ten trend zwyciężyła w Polsce koncepcja wcielenia Wileńszczyzny do Polski.

Wydaje się jednak, że mimo wszystko proponowana przez Piłsudskiego koncepcja stworzenia ciągu państw buforowych sfederowanych z Polską, oddzielających Polskę etniczną od zrewolucjonizowanej Rosji, była trafna. Mając świadomość tego, że rewolucyjna Rosja będzie chciała połączyć się z rewolucyjnymi Niemcami, trzeba było myśleć o takiej zaporze. O jakiejkolwiek współpracy Polski z Rosją w pierwszym okresie po wojnie nie mogło być mowy z powodów zasadniczych, w związku z tym trzeba było myśleć o obronie.

Niepowodzenie koncepcji federacyjnej spowodowało stworzenie Polski na wzór endecki, to zaś było główną przyczyną konfliktów narodowościowych szarpiących II Rzeczpospolitą. Nieumiejętność rozwiązania problemów narodowościowych pozostawiła spadek do dzisiaj. Wystarczy prześledzić wydarzenia z ostatniego roku na terytorium współczesnej Litwy. Ciągle tam trwają zadawnione konflikty narodowe, tak więc nawet zmienione warunki polityczne i geograficzne nie były w stanie zapobiec takiemu stanowi rzeczy.

Czy jednak naprawdę koncepcja federacyjna nie miała racji bytu? Z obserwacji tego, co dzieje się na zachodzie Europy, wygląda, że mogło to być możliwe. Może po prostu trzeba było wtedy wybrać dłuższą drogę i dążyć do celu przez integrację gospodarczą i polityczną. Trudno dzisiaj o tym wyrokować. Jedno jest wszakże pewne — Polska, aby ułożyć przyjaźnie swoje stosunki z Litwą musiałaby zrezygnować na jej korzyść z Wilna. To jednak, jak już wielokrotnie wspomniano, było dla Polaków niemożliwe bez zapewnienia połączenia się obu państw w podobny organizm jak przedrozbiorowa Rzeczpospolita.

Aleksander SREBRAKOWSKI

Dokończenie.
Początek patrz w nr. 137

Wszyscy zainteresowani kupnem książki Aleksandra Srebrakowskiego pt. „SEJM WILEŃSKI, 1922 R. IDEA I JEJ REALIZACJA" (150 str. tekstu, tabele, mapy, fotografie), która będzie wydana we wrześniu tego roku, mogą składać zamówienia indywidualne i zbiorowe do Wydawnictwa Uniwersytetu Wrocławskiego, 50-137 Wrocław, pl. Uniwersytecki 9/13.

Z KRONIKI KRYMINALNEJ

Pracownicy policji w centrum uwagi przestępców i ... policjantów

Wzrasta nasilenie walki z przestępczością. Świadczą o tym ostatnio zlecone organom praworządności dodatkowe pełnomocnictwa (m.in. prewencyjne zatrzymanie osoby na okres do dwóch miesięcy z sankcji prokuratora), jak też odwetowe akcje elementów przestępczych, wyróżniające się szczególną zuchwałością i bezczelnością. Ale trudno byłoby spodziewać się, że ten świat ustąpi bez walki. A walka, raczej coś podobnego do niej rzeczywiście miała miejsce pewnej nocy w Możejkach. Między godziną pierwszą a drugą w nocy przez okno komisariatu policji wrzucono ładunek wybuchowy. Wybuch wybił szyby, uszkodził pomieszczenie jednostki dyżurnej. Na szczęście, 6 policjantów przebywających w pomieszczeniu od razu upadło na podłogę i nie poniosło szwanku. Po ochłonięciu z pierwszego wrażenia wybiegli na źle oświetloną ulicę. Niestety po przestępcach nawet ślady ostygły. Na razie można jedynie snuć domysły: co to? Zemsta, ostrzeżenie, czy próba zastraszenia?

Funkcjonariusze ucierpieli również w innych przypadkach. Oto uprowadzono samochody służbowe: w Wilnie zniknął wóz dyrektora departamentu śledczego MSW J. Wasiliauskasa, pozostawiony dosłownie na 15 minut. W Kownie natomiast skradziono samochód WAZ-2109 komisarza policji gospodarczej miasta Wilna R. Bleizgisa. Zaginięcie pojazdu funkcjonariusze policji są raczej skłonni kwalifikować jako przypadek.

Stopień ryzyka w pracy, ciągła gotowość do wszelkich niespodzianek wymownie ilustruje również wydarzenie w Kłajpedzie. Wieczorem 23 sierpnia podpalono drzwi w mieszkaniu zastępcy architekta naczelnego miasta D. Trimonisa, na którego jeszcze wcześniej, bo w styczniu br. napadnięto i pobito. Kto i za co go tak znienawidził? Zdaniem samego poszkodowanego, nacisk na niego usiłują wywrzeć niektórzy bogaci kłajpedzianie, uporczywie starający się o przyznanie im działki gruntownej wcale do nich nie należącej i do której nie mają żadnych praw. Właśnie w trakcie sprawdzania takich przypuszczeń w mieszkaniu jednego podejrzanego przeprowadzono rewizję. Wykryto ładunek wybuchowy. Młody policjant przez nieostrożność, czy z niewiedzy dotknął doń i siłą rzeczy uruchomił. Nie tracąc głowy, chciał odrzucić tę „zabawkę" dalej. Niestety, nie zdążył — nastąpiła eksplozja. Policjant pozostał przy życiu z mocno poranionymi palcami. Właściciel samochodu oświadczył, że nic nie wiedział o ładunku.

Niestety, wśród przykładów wzorowego spełniania obowiązków przez pracowników MSW zdarzają się też inne, wręcz przeciwstawne. Na przykład, policja w Poniewieżu zatrzymała trzech mężczyzn, podejrzewanych o produkcję sfałszowanej wódki. Jeden z nich pracował jako inspektor policji drogowej. W jego domu wykryto cały magazyn: 13 beczek po 220 litrów spirytusu etylowego. W domu innego podejrzanego znaleziono jeszcze dwie takie beczki i 17 skrzyń po 20 butelek gotowej już do sprzedaży sfałszowanej wódki. Istnieją podejrzenia, że rozmach tego „przedsiębiorstwa" opiera się na przemycie spirytusu na szczególnie wielką skalę.

Kontynuując temat spekulacji alkoholem przytoczymy taki fakt.

Adresy osób, które nielegalnie handlują alkoholem szybko stają się znane wszystkim dookoła. Pewnego razu do jednego z takich mieszkań zapukał mężczyzna. Gospodyni otworzyła, ale widząc całkiem nieznanego gościa pośpieszyła zatrzasnąć drzwi. Przybyły wyszarpnął spod poły pistolet i wystrzelił. Kula przebiła drzwi i trafiła kobietę w rękę. Policja ustala tożsamość napastnika. Czy przypadek można uważać za szczęśliwy czy nie? Niech każdy sam, to oceni.

Ile kosztuje życie człowieka? Nie za wiele, jeżeli wnioskować z okoliczności zabójstwa W. Lewina. Jego zwłoki z licznymi ranami, przykryte gałęziami drzew znaleziono na jednej z ulic miasteczka Prekule, w rejonie kłajpedzkim. Tym razem pracownicy policji i prokuratury wykazali się operatywnością i wkrótce zatrzymano podejrzanego — zamieszkałego w Kłajpedzie A. Bołyczewa. Jak się wyjaśniło, w przededniu zabójstwa W.Lewin dał mu na przechowanie 1900 dolarów. Zwracając je następnego dnia A.Bołyczew odliczył sobie za usługi 230 dolarów. Tu doszło do konfliktu. Jak wynika ze słów zatrzymanego w tym dniu jechali oni do Prekule, by kupić W. Lewinowi samochód. Na granicy miasta nagle „wystrzeliła" opona. Postój spowodował ponowną kłótnię. Nie wiadomo, kto komu i co mówił, ale B.Bołyczew chwycił podnośnik i kilkakrotnie uderzył nim w głowę towarzysza. Zwłoki schował, wymył samochód w autoserwisie i odjechał. Jak powiedział podejrzany, część pieniędzy wrzucił do rzeki.

Do szpitala w Kiedajnach ze wsi Ażuolaičiai z ciężkimi obrażeniami ciała została przywieziona M. Laukutiene. Operacja nie uratowała — kobieta zmarła. Policja podejrzewa, że sprawcą przestępstwa jest syn zmarłej.

Ponownie rozległ się wybuch, tym razem — w Kłajpedzie , przy ul. Kapsu. Wysadzono drzwi jednego z garaży spółdzielni „Kibirkštis", uszkodzono stojący w nim „opel".

Dziś już nikogo nie dziwią napady w mieszkaniach ofiar. Tak oto w Wilnie do jednego z mieszkań przy ul. Rygos wdarło się czterech mężczyzn i grożąc synowi gospodarza pistoletem zabrali 300 dolarów USA, 200 tysięcy rubli, dwa magnetowidy, telewizor i inne rzeczy.

W nadzwyczaj „oryginalny" sposób ktoś się zabawił we wsi Daniliszkei w rejonie wileńskim: samochód WAZ 2106, należący do G. Branickasa i stojący pod domem, chuligani przewrócili nocą i zaleli czerwoną farbą.

Poszukiwani są bandyci D. Sruoga i D. Adomėnas. Z wypadku na Lipówce.

Przygotował A. K.

Znad Wilii

Radio 73.34 / 105.1 FM

Radio „Znad Wilii" codziennie na częstotliwości 73.34 proponuje następujące pozycje programu:

Serwisy informacyjne: od 6.00 do 20.00 co godzinę.

Radio budzik: 6.00 — 7.00.

Ogłoszenia reklamowe: 7.00 — 8.00, 14.00 — 15.00, 18.00 — 19.00, 21.00 — 22.00.

Radio-bazar: 8.15, 9.15.

Gość studia: 8.35.

[illegible] podziały tamte prywat- [illegible] — program muzyczny: 10.30 — 11.30.

Konkurs „Kuferek": 11.00 — 14.00.

Serwisy sportowe: 11.30, 15.30, 21.30.

Przegląd imprez kulturalnych: 12.30, 16.30.

Program w języku rosyjskim: 14.00 — 15.00.

„Dni Częstochowy" w radiu „Znad Wilii": 16.00 — 18.00. 1, 2, 3 września br.

Program w języku litewskim: 18.00- 19.00.

Propozycje dla polskiej listy przebojów: 19.30 — 20.00.

Dobranocka: 20.30.

Konkurs wieczorny: 22.10 — 23,00.

Muzyczna noc: 24.00 — 06.00.

Dział reklamy radia „Znad Wilii": 2019 Wilno, al. Laisves 60, tel. 42-94-57.

KUPIĘ

samochód marki WAZ (do 800 USD).

Vilnius, tel. 74-08-26.

(Zam. 2497)

FIRMA TURYSTYKI I USŁUG KOMERCYJNYCH „TEMPORE"

zaprasza na wycieczki do:

Szwecji (Sztokholm) 12-17 września,

Finlandii (Helsinki, Turku) 20-24 września, 28 września — 2 października.

Zbieramy grupy **do Norwegii (Oslo)** i załatwiamy wizy **do Szwecji oraz Finlandii.**

Stale jeździmy ***do Francji, Czech (Praha), Rumunii (Braszow, Konstancea).***

Zwracać się: Vilnius, tel. 63-73-77, 66-24-17, 51-52-04.

(Zam. 2492)

Spółka akcyjna

„Autoservisas"

tanio, szybko i fachowo naprawia samochody osobowe wszystkich marek, na ich podstawie wyprodukowane samochody specjalne, mikroautobusy i ich silniki.

Zwracać się: Vilnius, Kirtimu 41a.

Zwracać się telefonicznie w sprawie:

naprawy karoserii — 64-09-82;

naprawy silników wszystkich marek — 64-16-42;

remontu bieżącego i obsługi technicznej — 64-04-79, 64-18-10, 64-17-60, 64-04-87.

Do przetransportowania zepsutych samochodów proponujemy wezwać samochód pogotowia technicznego z przyczepą. Tel. — 64-08-54.

Przyjmujemy do przechowania na dowolny okres za niewysoką opłatą samochody osobowe, ciężarówki, różne urządzenia i towary. Tel. 64-12-33, 64-08-49.

Na wszystkie usługi dajemy gwarancję. Części zapasowe z 10-procentową zniżką.

(Zam. 2485)

TELEWIZJA

WTOREK, 31 SIERPNIA

LTV

7.30 — Wiadomości w jęz. francuskim i niemieckim 8.30 — Serial „Rajska plaża" (1). 9.00 — Dla dzieci. 18.00 — Wiadomości. 18.10 — Dla dzieci. 18.50 — Wiadomości (ros.). 19.00 — Wiadomości BBC. 19.30 — Na Międzynarodowy Dzień Rodziny. 20.20 — Co lepszego premierze? 21.00 — Panorama. 21.30 — Serial kanadyjski „Anioł miejski" (1). 22.20 — W salach koncertowych świata. 23.00 — Film dok. 23.15 — Wiadomości wieczorne. 23.30 — Po kolacji.

Tele-3

11.05 — Serial „Santa Barbara". 12.10 — Muzyka. 12.30 — Wiadomości CNN. 13.00 — Film anim. 13.30 — Muzyka młodzieżowa. 14.00 — Piłka nożna. 15.00 — Wiadomości CNN. 15.30 — Świat Super Mario. 16.00 — Przygoda. 16.30 — Filmy anim. 17.00 — Hity MTV. 18.00 — Wielka rodzina. 18.30 — Reportaż z Poniewieża. 19.00 — Wieści. 19.25 — Serial „Santa Barbara". 20.15 — Program „Burda Moden". 20.30 — Interesujący ludzie. 21.00 — Film „Terminator-2". 23.15 — Muzyka. 23.30 — Pomagając innym oni pomagają sobie. 24.00 — Złoty wiek rock'en rolla.

Warszawa

11.00 — Wiadomości. 13.15 — „Gliniarz i prokurator" (9) — serial krym. prod. USA. 14.00 — 16.15 — Jedynka na niepogodę. 14.00 — Agnieszka Osiecka zaprasza. 15.05 — Wezmę pana w podróż daleką. 15.10 — Moda i uroda. 15.30 — Letnie MTV. 16.15 — Kino wakacyjne — „Widget" — serial prod. USA; „Podarunek wieloryba" — serial prod. USA. 17.05 — Teleferie: film prod. francuskiej z serii „ZOOM". 17.50 — Muzyczna Jedynka. 18.00 — Teleexpress. 18.20 — Studio sport. 19.00 — „Spencer i jego rodzinka" (11) — serial kom. prod. USA. 19.25 — Wybory-93. 19.30 — Studio sportowe. 20.00 — Wieczorynka. 20.30 — Wiadomości. 21.00 — Konferencja prasowa premier Hanny Suchockiej. 21.25 — „Gliniarz i prokurator" (9) — serial krym. prod. USA. 22.15 — „Country Ameryka" — program rozrywkowy. 23.00 — Wybory-93. 24.00 — Wiadomości. 0.15 — Muzyczna Jedynka. 0.20 — Media w filmie „Zaproszenie" — film dok. 0.50 — Gorąca linia. 1.00 — Telekino wspomnień: „Piękny był pogrzeb, ludzie płakali". 1.50 — Teatr telewizyjny.

Ostankino

5.00 — Dziennik. 5.20 — Gimnastyka. 5.30 — Poranek. 7.45 — Firma gwarantuje. 8.00 — Dziennik. 8.20 — Filmy anim. 8.40 — Serial „Po prostu Maria". 9.25 — TV film dok. 9.45 — Program sportowy. 10.05 — Człowiek i prawo. 10.30 — Koncert. 11.00 — Dziennik. 11.20 — TV film fab. dla dzieci. 12.10 — TV film fab. „Ośmiornica-4" (4). 13.50 — Film anim. 14.00 — Dziennik. 14.25 — Wiadomości komercyjne. 14.40 — Świat pieniędzy A. Smitha. 15.10 — Notes. 15.15 — Film anim. 15.50 — Kanał Ostankino. 16.50 — Technodrom. 17.00 — Dziennik. 17.25 — Kanał Ostankino. 17.40 — Film anim. 17.55 — Abecadło prywaciarza. 18.05 — O pogodzie. 18.10 — Serial „Po prostu Maria". 18.55 — Temat. 19.40 — Dobranocka. 19.55 — Reklama. 20.00 — Dziennik. 20.40 — Program autorski W. Mołczanowa. 21.45 — Koncert. 22.10 — TV film fab. „Jacksonowie. Marzenie Amerykanów". (5). 23.00 — Dziennik. 23.20 — Cd. programu autorskiego W. Mołczanowa. 0.25 — TV film fab. „Ośmiornica-4" (4).

ŚRODA, 1 WRZEŚNIA

LTV

7.30 — Wiadomości w jęz. francuskim i niemieckim. 8.30 — Program o biznesie. 8.55 — Dla dzieci. 18.00 — Wiadomości. 18.10 — Dla dzieci. 18.20 — Puchar zdobywców pucharów europejskich w piłce nożnej. „Żalgiris" Wilno — „Koszyce" Słowacja. Podczas przerwy — Wiadomości (ros.). 20.20 — Dok. videofilm. 21.00 — Panorama. 21.30 — Program MTV. 22.20 — Wieczory. 23.15 — Wiadomości wieczorne.

Tele-3

10.55 — Film „Dziewięć dni jednego roku". 12.40 — Muzyka. 13.00 — Wiadomości CNN. 13.30 — Film anim. 14.30 — Muzyka młodzieżowa. 16.00 — Filmy anim. 17.00 — Hity MTV. 18.00 — Nowości europejskie. 18.30 — Reportaż z Jurborka. 19.00 — Wieści. 19.25 — Serial „Santa Barbara". 20.15 — Informacja Tele-3. 20.30 — Program Bałtyckiej TV. 22.00 — Program kanału Discovery. 23.00 — Film. 0.45 — Muzyka.

Warszawa

10.00 — Wiadomości. 10.15 — Mama i ja. 10.30 — Domowe przedszkole. 10.55 — Porozmawiajmy o dzieciach. 11.00 — „Zawód policjant" (10) — serial prod. USA. 11.50 — Taki jest świat. 12.50 — Uciekłem orłem z Tallinna — reportaż. 13.00 — Wiadomości. 13.15 — Magazyn notowań. 13.30 — Hity „Magazyn notowań". 13.45 — Młodzieżowe studio poetyckie (1). 13.30 — 15.55 — Blok programów humanistycznych — w rocznicę Września. 14.30 — Wrzesień w kronikach. 14.40 — Wrzesień-39 w propagandzie PRL. 15.00 — Wielkie spory Polaków — Wrzesień-39 — czy Polska mogła uniknąć wojny? 15.30 — Wrzesień-39 w propagandzie PRL (2). 15.50 — „Co u pana słychać?" — fragmenty filmu A. Sapii. 16.00 — Reportaż z pobytu młodych Niemców w Oświęcimiu. 16.25 — „Wielka wojna w Plewni małej" — fragmenty filmu I. Englera. 17.05 — Młodzieżowe studio poetyckie (1) oraz film z amerykańskiej serii „Wychowawca". 17.50 — Muzyczna Jedynka. 18.00 — Teleexpress. 18.20 — Studio sport. 19.10 — „Na wariackich papierach" (29) — serial prod. USA. 20.00 — Wieczorynka. 20.30 — Wiadomości. 21.15 — „Pierścionek z orłem w koronie" — film fab. prod. polsko — niemiecko — francusko — angielskiej. 23.00 — Wybory-93. 24.00 — Wiadomości. 0.15 — Gorąca linia. 0.30 — „W najgłębszej tajemnicy" — film sens. prod. amer. 2.05 — Program publicystyczny.

Ostankino

5.00 — Dziennik. 5.20 — Gimnastyka. 5.30 — Poranek. 7.45 — Firma gwarantuje. 8.00 — Dziennik. 8.20 — Filmy anim. 8.45 — Serial „Po prostu Maria". 9.40 — Mówiąc między nami. 10.00 — Most handlowy. 10.30 — W pałacu „Sadowoje Kolco". 11.00 — Dziennik. 11.20 — Kanał Ostankino. 12.20 — TV film fab. „Ośmiornica-4" (5). 13.50 — Film anim. 14.00 — Dziennik. 14.25 — Rozmaitości. 15.10 — Notes. 15.15 — Film anim. 15.40 — Mówiąc między nami. 16.00 — Film anim. 16.30 — Kanał Ostankino. 17.00 — Dziennik. 17.25 — Program inform.-publ. 17.50 — Miniatura. 18.05 — O pogodzie. 18.10 — Serial „Po prostu Maria". 19.00 — Pewnego razu we wrześniu. 19.25 — O II międzynarodowym festiwalu teatrów dziecięcych w Eupatorii. 19.40 — Dobranocka. 19.55 — Reklama. 20.00 — Dziennik. 20.40 — Cd. festiwalu teatrów dziecięcych. 21.10 — Seans spirytystyczny. 21.50 — Ekologia. 22.10 — Trzy tajemnice N. Gogola. 22.30 — Odkrycie. 23.00 — Dziennik. 23.20 — Kino na życzenie. 23.50 — MTV. 0.50 — Ekspres prasowy. 1.00 — TV film fab. „Ośmiornica-4" (5).

Centrum zakwaterowania gości na czas wizyty papieża przy Zarządzie Miasta Wilna

firma **solita**

oferuje zakwaterowanie dla każdego według życzenia oraz wymianę walut.

Prosimy się zwracać pod tel. **62-58-13, 22-37-41, 62-15-74, 22-17-96.**
Adres: Vilnius, **Vilniaus 39/6.**

(Zam. 2482)

Wszystkich, którzy chcą coś kupić
Wszystkich, którzy mają co sprzedać

Giełda Bałtycka i Litewskie Centrum Wystawowe „Litexpo"
w dniach **8-12 września** zapraszają na

Międzynarodowe Targi Hurtowe

Biznes'93,

które się odbędą w Wilnie, **al. Laisvės 5.**
Przybywając będziecie mogli:

- **nabyć wszystko, czego potrzebujecie sami, lub Wasza firma:** artykuły chemii gospodarczej, sprzęt gospodarstwa domowego, wyroby przemysłu lekkiego, meble, towary przemysłu elektrotechnicznego i maszynowego;
- **zawrzeć długoterminowe i krótkoterminowe kontrakty handlowe;**
- **nawiązać kontakty z przedstawicielami firm zagranicznych;**
- **nabyć katalogi targów, wykazy towarów Giełdy Bałtyckiej;**
- **zostać uczestnikiem handlu elektronicznego;**
- **codziennie o godz. 16 obejrzeć kolekcje Wileńskiego Domu Mody.**

Otwarcie targów — 8 września o godz. 10.
Czas pracy — godz. 10-18.
Informacja telefoniczna: **62-17-13.**

(Zam. 2486)

Panstwowa firma „Atjauta"

Zapraszamy do podróży:
SAMOLOTEM —
1. DO STAMBUŁU — w każdy poniedziałek;
2. DO PEKINU — w każdą sobotę;
3. DO TUNISU — na wczasy (październik);
AUTOBUSEM —
1. DO PARYŻA na 4 dni (w każdym miesiącu).
2. DO HOLANDII po zakupy samochodów (w każdym miesiącu).

Zwracać się: Vilnius, Polocklo 6, tel. 61-36-12, 22-02-69.

(Zam. 2460)

SKLEP „RUBINAS"

po wysokiej cenie skupuje złoto, platynę, pallad, srebro.

Zwracać się: Vilnius, Pylimo 29, tel. 22-32-50.

(Zam. 2445)

DROGO SKUPUJEMY

czeki inwestycyjne w Wilnie i rejonie wileńskim.

Zwracać się: Vilnius, Kalvariju 62 (gab. 1), tel: 73-21-72.

(Zam. 2494)

UDZIELAM PORAD

w sprawie kupna i sprzedaży metali kolorowych.

Vilnius, tel. 64-12-95, 64-16-37, w godzinach wieczornych — 64-20-12.

(Zam. 2393)

SPRZEDAJEMY

przyczepy samochodowe wyprodukowane w Petersburgu według patentu włoskiego.

Vilnius, tel. 77-13-62 po godz. 18.

(Zam. 2498)

OFERUJĘ
DO WYNAJĘCIA

jednopokojowe mieszkanie bez wygód. Sprzedaję używaną pralkę.

Zwracać się: Vilnius, tel. 46-74-43.

(Zam. 2487)

UDZIELAMY
POŻYCZEK PIENIĘŻNYCH.
SPRZEDAJEMY
I KUPUJEMY

1-2-3-4-pokojowe mieszkania i domy.

Zwracać się: Vilnius, tel. 22-76-22.

(Zam. 2466)

Wyrazy głębokiego współczucia szanownemu dyrektorowi Janowi DOWGIAŁE z powodu przedwczesnej śmierci Siostry składa

grono pedagogiczne
Wileńskiej Szkoły Średniej
im. W. Syrokomli

Wyrazy najszczerszego współczucia z powodu przedwczesnego zgonu Sabiny SAMKO składają rodzinie Zmarłej członkowie Koła Katolickiego Stowarzyszenia w Nowej Wilejce

Ekrany

VILNIUS — „Dwoje" (Fran
o 12, 16, 18, 20.

30 sierpnia — 2 września —
„Dziewięć śmierci ninja" (USA
— o 14.

3—5 września — „Nie
się i nie poddawać" (USA) o 1

1—10 września od godz.
do 20 — Kiermasz.

AUŠRA — „Wróg" (Indie,
serie) o 12, 16.20, 20.30. „Wa
ci na stadionie" (Francja, kome
dia przygodowa) o 10.30, 14
19.

Kalendarium

- Wtorek (31.VIII) jest 2
dniem 1993 r. Do końca ro
122 dni.
- Znak Zodiaku — Panna.
- Imieniny: Bohdana, Izabel
Rajmunda, Ramony.
- Wschód Słońca — 6.22, z
chód — 20.14. Długość dni
godz. 52 min.

Pogoda

Litewska Służba Hydrometeo
logiczna przewiduje na 31 s
pnia zachmurzenie z przejaś
niami, krótkotrwałe opady wi
zachodni, południowo-zachod
umiarkowany. Temperatura 14-
16 stopni.

W ciągu następnych dw
dni krótkotrwałe opady. Tem
ratura w nocy 5—10, w d
14—18 stopni.

Dyżurni wydania:
Józef SZOSTAKOWSKI,
Zbigniew MARKOWICZ,
Teresa ŻARK,
Teresa STRUMIŁO,
Anna RZEWUSKA

KURIER Wileński

Dziennik społeczno-polityczny Sejmu i Rządu Republiki Litewskiej. Ukazuje się od 1 lipca 1953 r.

Nasz adres:
Laisvės pr. 60,
2044, Vilnius
Lietuvos Respublika

Kod 67218
Cena 10 ct
W Polsce — 1000 zł.
Zam. 2783
Nr rejestracji — 322.
Drukuje Państwowe Przedsiębiorstwo „Spauda"

TELEFONY: Redaktor — 42-79-01, zastępcy redaktora — 42-79-04, 42-79-48, sekretarz odpowiedzialny — 42-79-49.

Działy: państwa i samorządu terenowego — 42-78-63, ekonomiczny — 42-78-54, etyki, rodziny i prawa — 42-79-64, prawnik — 42-75-76, szkolnictwa i młodzieży — 42-79-73, 42-69-86, życia politycznego — 42-78-81, życia wsi — 42-79-68, 42-78-90, stołeczny oraz aktualności — 42-79-77, handlu, usług i komunikacji — 42-79-56, literatury i sztuki — 42-79-88, felietonów i sportu — 42-90-63, listów — 42-69-65, komercyjny oraz organizacyjny — 42-72-70, korespondenci: na rejon wileński — 42-78-90, 45-03-95, solecznicki — 52-780, święciański — 44-21-46, trocki i szyrwincki — 62-42-67, fotokorespondenci — 42-90-81, tłumacze — 42-90-60, 42-72-71, styliści — 42-72-92, maszynistki — 42-77-72.

Redaktor Zbigniew BALCEWICZ

Biuro ogłoszeń i reklamy — pr. La
svės 60, 11 piętro, pokój nr 1114. Te
lefon — 42-69-63. Czynne od 9.00 d
17.00 w dniach pracy.